

ZAČNĚTE UČIT S FILMEM

Praktický rádce pro využití audiovizuálních lekcí z portálu JSNS.CZ ve výuce

Pro všechny vyučující, kteří chtějí svým žákům předávat nejen znalosti, ale chtějí rozvíjet jejich osobnost, vzbuzovat zájem o aktuální témata, rozvíjet kritické myšlení a zároveň vytvářet lepší klima ve třídě.

JSNS.CZ

CO ZDE NAJDETE?

- ☞ **CO JE JSNS.CZ?**
- ☞ **PROČ A JAK UČIT S FILMEM?**
- ☞ **CHCI PRACOVAT S LEKCEMI JSNS.CZ, KDE MÁM ZAČÍT?**
- ☞ **CO BYCH MĚL/A VĚDĚT, NEŽ ZAČNU?**
- ☞ **POJĎME NA TO**
  - PŘÍPRAVA PŘED VÝUKOU
  - PŘED PROJEKČÍ VE TŘÍDĚ
  - BĚHEM PROJEKCE
  - PO PROJEKCI
- ☞ **PÁR TRIKŮ PRO ZAČÁTEČNÍKY I POKROČILÉ**
- ☞ **MOŽNÁ SI MYSLÍTE, ŽE...**
- ☞ **DOPORUČENÉ LEKCE DO RŮZNÝCH PŘEDMĚTŮ A TŘÍDNICKÝCH HODIN**

CO JE JSNS.CZ?

JSNS.CZ je audiovizuální portál vzdělávacího programu JSNS, který je součástí organizace Člověk v tísni. Vyučujícím poskytuje zdarma metodické a informační materiály k nabízeným dokumentárním filmům ve formě audiovizuálních lekcí.

Portál je určen **především vyučujícím základních a středních škol,** budoucím vyučujícím, pedagogickým pracovníkům a uživatelům působícím v institucích, které pracují s mladými lidmi (např. nízkoprahové kluby, dětské domovy, diagnostické ústavy apod.).

Webový portál JSNS.CZ vám prostřednictvím dokumentárních filmů a sociálních spotů přináší příběhy konkrétních lidí z celého světa, díky kterým můžete s žáky nahlížet a otevírat aktuální společenská témata, která se jich často bezprostředně týkají, vzbuzují v nich silné emoce, a tím dokážou probudit také zájem o probírané téma.

Pozvěte prostřednictvím filmů do třídy někoho:

... kdo dokázal změnit něco ve svém okolí

... kdo zažil šikanu

... kdo překonal svůj hendikep

... kdo musí pracovat za minimální mzdu

... kdo zažil bezpráví

... kdo dokázal odpustit

... kdo se láskyplně stará o své prarodiče

... kdo zvládl závislost na počítačových hrách

... kdo přežil koncentrační tábor

... kdo zažil válku

... kdo tráví život na ulici

... kdo překonal závislost na drogách

... kdo se cítí osamocení

... kdo umí žít s jinakostí

... kdo žije v souladu s přírodou

PROČ A JAK UČIT S FILMEM?

Nejlépe vám na tuto otázku odpoví vyučující, kteří s našimi dokumentárními filmy pracují. Poslechněte si ve čtyřech krát-

kých videích, co přináší práce s dokumentárním filmem jejich žákům a jim samotným (www.jsns.cz/o-jsns/proc-a-jak).

The screenshot shows the JSNS.CZ website. The header includes the logo, a search bar, and navigation links: Úvod, Lekce, Distanční výuka, Projekty, Vzdělávání vyučujících, O nás, Podpořte nás. The main content area features the article title 'Proč a jak učit s filmem?' and an introductory paragraph. Below the text are four video testimonials, each with a name, affiliation, and a quote. A sidebar on the left contains a menu with various site sections.

JSNS.CZ

Vyhledávání 🔍 [Jana Komenská](#) / [Odhlásit](#) [English](#)

[Úvod](#) [Lekce](#) [Distanční výuka](#) [Projekty](#) [Vzdělávání vyučujících](#) [O nás](#) [Podpořte nás](#)

Proč a jak učit s filmem?

Dokumentární filmy a sociální spoty jsou stále častěji využívány metodické pomůcky ve vyučování. Vzbuzují v žácích silné emoce a tím dokáží probudit také zájem o probírané téma. Jaké jsou zkušenosti vyučujících, kteří dlouhodobě s portálem JSNS pracují a audiovizuální materiály ve svých hodinách využívají? Co přináší práce s dokumentárním filmem jejich žákům a jim samotným? Ve čtyřech krátkých inspirativních videích se dozvíte, co se jim osvědčilo a jaká doporučení mají pro ostatní.

Ida Vohryzková
Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední škola zdravotnická, Ústí nad Labem
„Největší překvapení pro mě bylo, že mezi mnou a studenty vzniklo vzájemné pouto.“

Bohuslav Sedláček
Základní škola, Vsetín
„Děti se učí důležitým komunikačním dovednostem a tomu, že to každý máme jinak a je to tak v pořádku.“

Zuzana Paseková
Karlínská obchodní akademie a VOŠE, Praha
„Moc oceňuji ucelené didaktické materiály, metodiku a vypracované odpovědi k problematice, jsem tak připravená na otázky, na které se děti budou pravděpodobně ptát.“

Jan Kubiček
Gymnázium Jana Palacha, Praha
„Příběh filmu studenti osloví, jsou do něj vtaženi, neusínají v hodinách a my tak výuku strávíme efektivně a zároveň se následně ukáže, že i efektivně. To mě na tom baví.“

Menu:
O JSNS >
Pro koho je JSNS.CZ >
Co najdete na JSNS.CZ >
Proč a jak učit s filmem >
Aktuality >
Věstník >
Tiskové zprávy >
Ke stažení >
Fotogalerie >
Pro rodiče >
Registrované školy >
Partneři a podporovatelé >
FAQ >
Kontakty >

CHCI PRACOVAT S LEKCEMI JSNS.CZ, KDE MÁM ZAČÍT?

» Ti žáci, kteří celý rok mlčí, najednou začnou mluvit o tom, co cítí, a možná to říkají i poprvé v životě. «

Vlasta Urbanová, lektorka a pedagožka

ZÍSKEJTE KONKRÉTNĚJŠÍ PŘEDSTAVU

- Navštivte web JSNS.CZ, kde i jako neregistrovaný/á uživatel/ka máte možnost zhlédnout ukázky filmů a máte k dispozici materiály v omezeném rozsahu.
- Pokud zjistíte, že byste materiály a filmy do výuky rádi použili, stačí provést [registraci](#).

REGISTRACE

Registrace a plné využívání našeho webového portálu **jsou zcela zdarma**. Po úspěšné registraci a po potvrzení smluvních podmínek získáte kompletní přístup do naší filmové databáze – nabízené tituly můžete sledovat online.

Jakékoli dotazy vám rádi zodpovíme na naší helpince +420 777 787 937, a to každý pracovní den od 10 do 17 hod. Vaše dotazy či problémy s registrací nebo jiné technické dotazy můžete odeslat také na e-mail registrace@jsns.cz.

The screenshot shows the JSNS.CZ website interface. At the top, there is a search bar and user information for 'Jana Komenská / Odhlásit' with a language selector set to 'English'. The navigation menu includes 'Úvod', 'Lekce', 'Distanční výuka', 'Projekty', 'Vzdělávání vyučujících', 'O nás', and 'Podpořte nás'. The main heading is 'Audiovizuální výukové lekce'. Below this, there are filters for 'Náše tipy pro:' with dropdowns for 'Předměty' and 'Stupně školy'. There are buttons for 'Témata' and 'Podrobné vyhledávání'. A grid of topic buttons includes: 'Lidská práva', 'Globální rozvojové vzdělávání', 'Sociální problematika', 'Moderní československé dějiny', 'Mediální vzdělávání', 'Občanská angažovanost', 'Filmová výchova', 'Životní prostředí', 'Přírodní vědy', 'Cizojazyčné lekce', 'Filmy pro vyučující', and 'Filmy pro veřejnost'. The 'Lidská práva' section is highlighted with a red box and contains a sub-section 'Distanční výuka' with a grid of video thumbnails: 'Nedemokratické režimy (15)', 'Gender, rovnost pohlaví (10)', 'Homofobie (5)', 'Rasismus (15)', and 'Náboženství (3)'. The 'GLOBÁLNÍ' section is also visible at the bottom.

CO BYCH MĚL/A VĚDĚT, NEŽ ZAČNU?

Odpovězte si na otázky:

- ☑ Jsem motivován/a zkoušet nové metody?
- ☑ Chci svým žákům nabídnout atraktivní formou aktuální témata ze světa i ČR?
- ☑ Chci se věnovat současným tématům, která otevrou diskusi a pracují i s emocemi žáků?
- ☑ Chci u žáků rozvíjet kritické myšlení a přístup k informacím?
- ☑ Chci blíže poznat svou třídu, svoje žáky?
- ☑ Chci se sám/sama rozvíjet a získávat nové znalosti a zkušenosti?
- ☑ Chci prohloubit vzájemné vztahy, důvěru ve třídě?
- ☑ Chci otvírat témata, která nenajdu v učebnicích?
- ☑ Jsem připraven/a vést s žáky diskusi a vyslechnout jejich názory?

- ☑ Mám k dispozici potřebnou techniku (projektor, internet)?
- ☑ Chci zlepšit atmosféru ve třídě?
- ☑ Chci přispívat k tomu, aby žáci nebyli lhostejní ke svému okolí?

Pokud jste na většinu otázek **odpověděli kladně**, neváhejte a pusťte se do toho.

- ☑ **Mám na to? Ano!** Webový portál JSNS.CZ vám nenabízí jen dokumentární filmy, ale ucelené audiovizuální lekce, které obsahují konkrétní metody, aktivity a informace, jak s filmem pracovat ve výuce.

» *Film, na rozdíl od učebnic, přináší opravdový život do škol, je to brána do světa.*«

Ida Vohryzková, Střední zdravotnická škola Ústí nad Labem

Co je to audiovizuální lekce (AV lekce)?

Komplexní balíček, který se skládá z **filmu a metodických materiálů**. Každá lekce kromě **filmu** obsahuje **výukové materiály – aktivity, otázky a odpovědi, odkazy na webové stránky a nejrůznější informace** věnující se dané problematice.

»Po zhlédnutí filmu v navazujících činnostech žáci prohlubují znalosti a zamýšlí se nad daným tématem, učí se diskutovat, formulovat otázky, ale i hledat vlastní odpovědi.«

Zuzana Paseková, Karlínská obchodní akademie a VOŠE

VÝUKOVÉ MATERIÁLY – AKTIVITY

Metodicky a didakticky vhodně zpracované aktivity představují jednoduché návody, jak s filmem pracovat v rámci vyučovací hodiny. Kromě přesného postupu obsahují také pracovní listy, zkušenosti vyučujících a návody na reflexi emocí po filmu.

OTÁZKY A ODPOVĚDI

Otázky a odpovědi tvoří srozumitelný informační materiál k danému tématu, ke kterému se film a lekce vztahují. Jsou zpracovány na základě zkušeností z praxe – otázky reprezentují nejčastější dotazy žáků a odpovědi na ně vypracovali odborníci, kteří se dané problematice věnují.

DOPROVODNÉ A DOPORUČENÉ MATERIÁLY

Přinášejí další odkazy a informace, konkrétní zdroje, jako jsou související webové stránky (např. stránky filmů), kontakty na organizace, výzkumy, rozhovory atd.

Audiovizuální lekce

JSNS.CZ

Vyhledávání Jana Kamenická / Ošklivá English

Domů Lekce Distanční výuka Projekty Vydávání výukových O nás Pomůžeme

Hadí dívka

Číslo Agentury Ověřeno Jazyk Polština Doba 2017 28 min.

Audiovizuální lekce

O lekcích **Filmy** **Výukové materiály** **Doprovodné a doporučené materiály** **Partneři lekcí**

Cíle lekce

- seznámit se s realitou života v Mongolsku
- zamyšlet se nad film, co je opravdové bohatství
- seznámit si seznam vlastních cílů a snů

Endochrom je jedenáctletá dívka, která žije ve svém matčině v první v blízkosti svého Mongolska. Často se jí otáčí po otci, který byl odvozen k mnoha letům vězení. Nezaměstnil ale nik. Měla by se stát profesionální hadí ženou. Na příkladu samotné životy hadí dívka životní kariery používá prostředí obrovského hadu. Filmové se svou dčankou a bohatých rodin cíti nepříjemně, učebnicí poučující a podrobně návodů a hodnoty věcí. Než je totiž jen o zdraví. Štát se obrovského je řance, jak si úplně ona a sdělit sebe i rodin.

INFORMAČNÍ VĚK
6–10 let

TEMAČKÝ OKRUS
Číslo agentury ověřeno, sociální problematika, filmová výchova

TEMA
Člověk, Rodina, Zákony životní jedy

Výukové materiály
materiály označeno zámkem vydávající přihlášení

Životní cíle a sny Aktivita / je min. (včetně projekce) Žáci <ul style="list-style-type: none"> seznámit se seznam vlastních cílů a snů si sdělit své životní cíle a snů seznámit se seznam vlastních cílů a snů seznámit se seznam vlastních cílů a snů	Co je opravdové bohatství Aktivita / je min. (včetně projekce) Žáci <ul style="list-style-type: none"> seznámit se seznam vlastních cílů a snů seznámit se seznam vlastních cílů a snů
Otázky a odpovědi Informační texty <ul style="list-style-type: none"> informace o Mongolsku historický pohled život v první hadí hadí žen	Hadí dívka z pohledu filmové výchovy Informační texty <ul style="list-style-type: none"> jak diskutovat o filmu podrobně filmové grammatiku hadí hadí a vzhledu a filmu hadí dívka
Jak na reflexi emocí po filmové projekci Informační texty <ul style="list-style-type: none"> postup a reflexi pracovat s emocemi, které film v žáků vnímá sdělit své metody reflexe Jazyk slova, I.N.S.R.R.T., Přítomná	Jak pracovat s audiovizuálními materiály Informační texty <ul style="list-style-type: none"> audiovizuální film snů a doporučení matemat období aktivity
Distanční výuka Aktivita pro distanční výuku <ul style="list-style-type: none"> seznámit se seznam vlastních cílů a snů seznámit se seznam vlastních cílů a snů seznámit se seznam vlastních cílů a snů seznámit se seznam vlastních cílů a snů	Doprovodné a doporučené materiály Mongolsko Historické aktivity Člověk v životě v Mongolsku

Froketi nerostí: Mongolsko díky těžbě zbohatlo, teď se však topí v dluzech
Článek sděluje se hospodářskou situací v Mongolsku

Mongolské dívky jsou v nízkém věku odevzdány doma, aby mohly být hadí ženou
Článek o tradiční mongolské snů hadí žen

Náhled aktivity

SOCIÁLNÍ PROBLEMATIKA / RODINA, SOCIÁLNÍ VYLOUČENÍ
GLOBÁLNÍ ROZVOJOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ / CHUDOBA JSNS.CZ

MIRUNA

AKTIVITA: ŽEBŘÍČEK ŽIVOTNÍCH HODNOT

Anotace:	Žáci v aktivitě určují důležité životní hodnoty. Nejprve pracují samostatně a vyvrábějí svůj vlastní žebříček hodnot. Následně společně sestavují myšlenkovou mapu na téma vzdělání a zaměřují se nad jeho důležitostí. Zjišťují, do jaké míry vzdělání ovlivňuje jejich současný i budoucí život. Následně projednájí film <i>Jim ukazuje, že přístup ke vzdělání je pro některé děti složitý.</i>
Vzdělávací oblasti a obsahové vzdělávací okruhy:	ZV a GV: Jazyk a komunikace OV: Společenskovědní vzdělávání / občanské vzdělávací sítě, jazykové vzdělávání a komunikace
Předmětová témata:	ZV a GV: OSV, VDO (GV), MGV OV: OVDS
Klíčové kompetence:	ZV a GV: k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské OV: k řešení problémů, komunikativní, personální a sociální, občanské kompetence a kulturní povědomí
Doporučený věk:	12+
Cíl:	Žáci: <ul style="list-style-type: none"> se učí určit důležité životní hodnoty si uvědomují význam vzdělání pro jejich život rozvíjejí schopnost empatie a porozumění k sociálně vyloučeným skupinám
Délka:	45 min. (včetně projekce filmu)
Pomůcky:	<ul style="list-style-type: none"> pasíky potřeby a papír pro každého žáka tabule
Postup:	<ol style="list-style-type: none"> Před projekcí filmu požádáme žáky, aby si každý samostatně sestavil vlastní stupnici pěti nejdůležitějších hodnot v životě a zapsal si je na papír. Jalme jsou žáci hotoví, ptáme se: <i>Začali jste mezi své nejdůležitější hodnoty vzdělání? Na jaké místo?</i> Vyvezme je, aby se zamysleli nad tím, do jaké míry vzdělání ovlivňuje jejich současný život a jak ho ovlivní v budoucnu. Dále se ptáme: <i>Pokud byste neměli přístup ke vzdělání, co by to způsobilo? Mělo by vás to nějak znevýhodnit?</i> Následuje projekce filmu. Popojdeme provést se žáky krátkou reflexi pomocí metody jednoho slova. Vyvezme žáky, aby pomocí jednoho slova popsalí pocity, které v nich film vyvolal. Nekomentujeme ani nehodnotíme jednotlivé odpovědi. Slova zapisujeme na tabuli. Pokud se určité slovo opakuje, uděláme k němu čárku. Můžeme pak vidět, jak film působí na třídu jako celek. Poznámka: Další metody reflexe emoci najdete v informačním textu <i>Jak na reflexi emoci po filmové projekci</i> Pokračujeme společnou práci, kdy třída pod moderátorským vedením vyučujícího sestaví myšlenkovou mapu na téma vzdělání. Postup na vytvoření myšlenkové mapy najdete v MATERIÁLE Na závěr požádáme žáky, aby napasli ještě jednou stupnici pěti nejdůležitějších hodnot v životě, ale tentokrát z pohledu Miruny.
Reflexe:	Závěrečná reflexe probíhá formou diskuse, ve které porovnáme život žáků a Miruny. Ptáme se: <i>Jak se líbí vaše hodnoty a hodnoty Miruny? Jak byste porovnali studijní podmínky Miruny a vaše? Jakou roli zastává Miruna v vašem životě? Je jí někdo vaší? Jak přistupují Miruniny a vaší rodině ke vzdělání?</i> Žáky vedeme k myšlence, že vzdělání má důležitou a významnou roli v životě. Žáci si také uvědomují, že přístup ke vzdělání není všichni lidé stejný a není automaticky zajištěn pro každého.
Zkušenosti a práce:	Žáci filmu sledovali se zaujetím a pečlivě na něj reagovali. Se sestavením pěti hodnot neměli problém. Často odpovídali na otázky, dobrovolně čítali další hodnoty, ale vzdělání se v nich objevilo pouze jednou – zejména je, že v žáků a nešťastnější výsledky. Na žebříčku hodnot Miruny se vzdělání dostalo v všech žácích. Reflexe jedním slovem probíhala spontánně. Bylo zajímavé, že žáci nejprve vyjádřovali spíše negativní pocity, ale po chvíli se objevily i pozitivní. Velmi negativně žáci vnímali prostředí, ve kterém Miruna a její sourozenci vyrůstali. Pozitivně vnímali Mirunu společně se učící ve škole. Myšlenkovou mapu jsme vytvořili společně a žáci si začali upravovat nabídku na výhody vzdělání. Tento film je vhodné využít i při třídnických hodinách, zvláště ve třídách se sociálně slabšími žáky, kde je ale nutné zajistit bezpečí osobnosti. Andrea Hřibáková, Základní škola J. V. Sládky, Žitoch
Učnická realizace:	Film jsem promítala žákům 8. a 9. ročníku v předmětu Osvět. Práce. Hodinu jsem využila jako motivaci k rozhodnutí, kam jít na střední školu. Před samotnou projekcí filmu jsme nejprve na tabuli společně vypsalí názvy toho, co může patří mezi životní hodnoty. Když jich bylo už třeba dvanáct, žáci vybírali pět nejdůležitějších hodnot. Následně žáci sledovali film se zastavením dechem. V reflexi často zaznívala slova jako cílevědomost, odpovědnost, jít si za svým snem, rodina, ale i pomoc, smutek a odpuštění. V diskuzi jsme hodně řešili, že žákovi si nevybírání, kam se narodí. Příklad ale doba, kdy to není jen, a to dříve je než kdy se žáci rozhodují o svém profesním zaměření. Dagmar Doulková, Základní škola Jindřichův Hradec II, Jandrov

Tipy, jak se orientovat v AV lekcích:

Audiovizuální lekce

JSNS.CZ

Vyhledávání Jana Kamenáková / Odborní English

Ondr **Lekce** Distanční výuka Projekty Vzdělávání vyzrálých O nás Podpora nás

Audiovizuální výukové lekce

Někteří typy pro: Předměty Školní úrovně

Témata **Podrobné vyhledávání**

Ukázat přes Odborní komentáře vzdělávání Jazykové problematiky Moderní technologiemi dějiny Studijní vzdělávání Občanské engagement

Filmové výchova Zdravé prostředí Přirodní vědy Čísloprávní úkoly Klíče pro vyučující Klíče pro učebníky

MEDIÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Krok za krokem Občanské výchovy

V digitálním světě

Multimediální učební plán pro 8. ročník 23 (13)

Karanténa vzdělávací úkol (5)

Zpracování a publikace (4)

Faktor úspechu a úspěšnost (4)

Integrovaná učebnice (4)

Metody výuky (4)

Reklama a marketing (3)

Právní úkoly (3)

Sociálně mediální komunikace (3)

TEMATICKÉ OKRUHY A TÉMATA: AV lekce jsou rozděleny do **tematických okruhů a témat**.

TIP: Na úvodní stránce lekcí najdete tipy na lekce do jednotlivých předmětů a podle stupně škol.

PODROBNÉ VYHLEDÁVÁNÍ: Praktické je podrobné vyhledávání, které vám pomůže filtrovat lekce podle věku žáků, délky snímku, názvu, zvolit si můžete i lekce vhodné pro distanční výuku.

KROK ZA KROKEM: U rozsáhlých tematických celků (globální rozvojové vzdělávání, moderní československé dějiny, mediální vzdělávání) naleznete novou položku: **Krok za krokem**, která přináší rozdělení lekcí do několika úrovní podle náročnosti, a pomůže vám tak v lepší orientaci v materiálech a poradí, kterými začít.

Podrobnější vyhledávání

JSNS.CZ

Vyhledávání Jana Kamenická / Ošlápně English

Ovod Lekce Distanční výuka Projekty Vzdělávání vyzkouších O nás Podpořte nás

Audiovizuální výukové lekce

Temata **Podrobné vyhledávání**

Vyhledat lekce

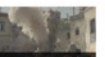
Názve lekce: _____ Tematický okruh / téma: _____ Věk od: _____ do: _____ Vyhledat

Délka od: _____ Délka do: _____ Inzere a skřítčova pro distanční výuku

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

Lekce (310) Razít ale Najít ale

A Autemhd přive

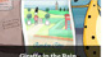
B Bílka a čtyři hlavičky Nepřeměnitelná probléma Bombardování v špičce

C Co je dokumentární film Chodit dál

D Dělat Děti mělat (Zachy) Dělní přive. Inovy Odm. jít. ml.

E Inkubátor - škola to vs Shkolky: Energie obnovitelná versus neobnovitelná Sdílení videa na internetu

F Fotobáň s měř. volno

G Glasnost - první MaDiD akce Grafie in the Rain

H Háček - šiva na slád Hvěz. vesměry chodí

J Jak nortit Jak na přenos volání v mobilu Jak se dítá proleptat a dítat Jak se dítá proleptat. Rozd.

 Jak se dítá proleptat. Nale. výrobou Jak to šít? na Zemi Jednotliv. přiblížení Jihlava - 2. ježka do rty

 Jaro to nový

K Kde si ráno? 1887 Kromedy by přemítat Kusky

L Letina rohože Letující Anze Letič - eta živa řiť Ošlápně Letič - hoda pro hodačova

M Mali rohože Mazrka Mazrka (česky) Mazrka (English)

Instrukční video

JSNS.CZ

Vyhledávání Jana Kamenická / Ošlápně English

Ovod Lekce Distanční výuka Projekty Vzdělávání vyzkouších O nás Podpořte nás

Co najdete na JSNS.CZ

Jste na JSNS.CZ poprvé nebo se chcete na webu lépe vyznat? Přivítá pro Vás je určena tato stránka.

Pusťte si video, které Vám pomůže se na webu zorientovat

Děkujeme se za vaši návštěvu, jak vyhledat lekci pro vaše školy, co je to tematický okruh na tomto webu či jak vyplnit film. Pokud jste našel(a) na této stránce plnět registrační, můžete se ve videu podívat, jak se odměna registruje.

O JSNS

Pro koho je JSNS.CZ

Co najdete na JSNS.CZ

Proč a jak učít a filmem

Aktuality

Vítejte

Titulové zprávy

Ke stažení

Estetologie

Pro rodiče

Registrazní školy

Partneři a spolupracovníci

EAG

Kontakty

Pokud dáváte přednost videonávodu, pusťte si krátké srozumitelné instrukční video, které vám pomůže se na webu a v lekcích zorientovat (jsns.cz/co-je-na-webu).

NEZAPOMEŇTE NA TECHNIKU

Co budete potřebovat?

Základní audiovizuální techniku: notebook či DVD přehrávač, projektor, reproduktory a vhodný prostor, kam budete moci video promítat (volná bílá stěna, případně přímo plátno). Můžete využít i interaktivní tabuli, pokud ji máte k dispozici.

Filmy z portálu [JSNS.CZ](https://jsns.cz) se tzv. streamují – znamená to, že je použijete online, a budete tedy potřebovat internetové připojení. Filmy nelze stáhnout. Důležité je i místnost vhodně zatemnit.

TIP: Připravte si a vyzkoušejte už před začátkem hodiny potřebnou techniku. Nezapomeňte zatemnit.

» Filmy a spoty JSNS.CZ vybízejí děti k přemýšlení a probouzejí jejich zvědavost. Díky nim nahlédnou na to, co běžně neřeší. «

Bohuslav Sedláček, ZŠ Vsetín

POJĎME NA TO

» Společné sledování filmů a následné diskuze vám přinesou větší blízkost se žáky. Sdílení vlastních zkušeností a osobních názorů je velice silné. Práce s dokumenty postupně vnáší do kolektivu lepší vztahy, otevřenost a důvěru. «

Ida Vohryzková, Střední zdravotnická škola, Ústí nad Labem

☑ PŘÍPRAVA PŘED VÝUKOU

- Já i žáci známe specifika dokumentárního filmu
- Mám stanovený cíl lekce
- Viděl/a jsem film v předstihu
- Mám připravené základní informace k tématu (prošel/prošla jsem si Otázky a odpovědi)
- Mám vyhrazený dostatek času na promítnutí, reflexi emocí i následné aktivity
- Mám připravenou/zajištěnou techniku, připojení k internetu, funkční zvuk a obraz

☑ PŘED PROJEKČÍ VE TŘÍDĚ

- Udělali jsme si ve třídě pohodlí
- Žáci jsou naladěni a seznámeni s průběhem lekce

☑ BĚHEM PROJEKCE

- Sleduji reakce žáků během promítání
- Nikam neodcházím

☑ PO PROJEKCI

- Provedl/a jsem reflexi emocí po filmu
- Zrealizoval/a jsem doprovodnou aktivitu
- Zhodnotili jsme lekci a reflektovali návazné aktivity, uzavřel/a jsem lekci/diskuzi

TIP: Reflexe emocí po filmu je jedna z nejdůležitějších částí lekce a měla by se stihnout vždy. Aktivity je možné realizovat například až další hodinu.

» Každé dítě má svůj názor a v diskuzích po filmu mají všichni možnost ho projevit. «

Stanislav Švejcár, ZŠ Litomyšl, Zámecká

☑ PŘÍPRAVA PŘED VÝUKOU

Ujasněte si se žáky specifika dokumentárních filmů

Než začnete poprvé promítat ve škole, položte sobě i žákům několik důležitých otázek. Co je to vůbec dokumentární film? Jaké má přednosti a jaká úskalí? S jakými prostředky filmaři pracují, aby silněji působili na diváky? Vstupní zamyšlení vám pomůže předejít možnému nedorozumění v diskuzi se žáky. Je důležité si uvědomit, že dokument je vždy subjektivní výpověď autora a nezachycuje celou realitu. Nikdy není zcela objektivní a nelze to ani očekávat.

☑ Zkuste využít lekci *Co je dokumentární film* (www.jsns.cz/co-je-dokumentarni-film).

☑ Doporučujeme aktivitu *Přednosti a úskalí dokumentárního filmu*.

TIP: Pokud byste se chtěli věnovat filmové řeči blíže, vyzkoušejte lekce z tematického okruhu *Filmová výchova* (www.jsns.cz/filmova-vychova).

Stanovte si cíl lekce a vyberte k němu vhodný film s ohledem na věk a znalosti žáků, nezačínejte kontroverzními tématy

Cílem lekce by nemělo být „jen“ získání nových faktů a rozšíření znalostí žáků. Zaměřte se na hlubší pochopení souvislostí a formování postojů žáků k promítaným tématům. Dokumenty nenabízejí hotové recepty. Ukazují spíše různé úhly pohledu na často složitou problematiku a je s nimi potřeba dále pracovat v rámci souvisejících aktivit.

☑ U každé lekce najdete již definované cíle. Poslouží vám jako vodítko při výběru vhodného filmu.

☑ Mějte na paměti, že i malé cíle jsou velmi významné.

Podívejte se na film v předstihu

☑ Filmy a spoty zhlédněte dříve než v den samotného promítání ve škole. Jen tak budete vědět, zda zpraco-

vání tématu nebo délka snímku bude vyhovovat vám i vaší třídě.

☑ Pojmenujte si témata, kterým se film věnuje. Budete tak lépe připraveni na možný vývoj diskuze po filmu.

☑ U delších filmů zvažte, zda budete pracovat s celým filmem, nebo ukázkou – ideální je si vyhradit 90 minut a promítnout film celý (např. domluvit si s kolegou prohození vyučovacích hodin, tak abyste měli k dispozici dvě vyučovací hodiny v kuse).

Připravte si alespoň základní informace o promítaném tématu, pomohou vám informační texty u jednotlivých lekcí s názvem **Otázky a odpovědi**

Není v lidských silách vědět o daném tématu všechno, ale základní informace je dobré mít po ruce. Budou se vám jistě hodit během diskuze se žáky.

☑ U každého filmu najdete zpracované *Otázky a odpovědi*. Pomohou vám získat klíčové informace o promítaném tématu.

☑ Zadejte žákům, aby některé údaje vyhledali ještě před samotnou projekcí. Připraví se tak na dané téma.

TIP: Nemějte přehnaná očekávání.

Na začátku nemusí výsledek práce se žáky odpovídat původnímu očekávání. Důvodů může být hned několik (např. neochota žáků diskutovat, výběr nevhodného filmu, málo zkušeností). Zdánlivě odmítavé projevy žáků (např. agresivní výkřiky, znevažování situace) jsou však také určitou formou odpovědi, se kterou můžete dále pracovat a citlivě ji usměrňovat.

TIP: Nezačínejte kontroverzním tématem.

Praxe ukazuje, že není vhodné hned napoprve promítat dokument zabývající se kontroverzním tématem (např. menšiny, sociální vyloučení, rasismus). Na „těžší“ témata připravte postupně sebe i žáky. Vyžadují totiž značné zkušenosti s diskuzí i moderováním.

- Aby žáci mohli svobodně a bez obav vyjadřovat své názory, stanovte jasná pravidla pro promítání a diskuze.
- Buďte autentičtí. Můžete si zvolit různé role, ze kterých budete debatu moderovat či sledovat, vždy je ale důležité cítit se v nich dobře.
- Vyhradte si dostatek času na projekci filmu, reflexi emocí i následné aktivity**

Pracujte s časem efektivně, promítněte celý film a nezapomeňte na reflexi emocí a následné aktivity. Některé filmy jsou delší a nelze je stihnout promítnout, reflektovat a pracovat s nimi během jedné vyučovací hodiny.

- V případě, že potřebujete dvě souvislé vyučovací hodiny, domluvte si například jednorázově výměnu hodin s kolegou. Film tak budete moci promítnout celý.
- Vyberte určitou pasáž filmu, kterou si promítnete ve škole společně, zbytek filmu zadejte žákům zhlédnout za domácí úkol. K těmto účelům slouží funkce **Zpřístupnit žákům**, která jim poskytne přístup k filmu na dva týdny.

PŘED PROJEKČÍ VE TŘÍDĚ

Připravte si techniku

Pro dobrý zážitek z filmu je nutné mít dobrý obraz a zvuk. Technické problémy snižují pozornost žáků a projekci znehodnotí.

- Zjistěte stav technického vybavení místnosti, ve které chcete promítat. Techniku zkontrolujte a vyzkoušejte v dostatečném předstihu.

TIP: Využijte technické znalosti žáků. Určitě vám rádi pomohou.

- Seznamte žáky s průběhem lekce a naladte je na dané téma**

Vysvětlete žákům, že s filmem budete pracovat i po jeho zhlédnutí. Seznamte žáky s tématem filmu i s tím, na co se mají zaměřit.

- Každá aktivita nabízí tip na evokaci. Hlídejte si v průběhu celé lekce čas, ať stihnete na konci hodiny závěrečnou reflexi.

BĚHEM PROJEKCE

Udělejte si ve třídě pohodlí

Pokud žákům zajistíte pohodlné sledování filmu a omezíte vnější ruchy na minimum, odmění se vám lepší koncentrací. Zachytit hlavní sdělení filmu pro ně bude snazší.

- Vyzvěte žáky, aby se posadili tam, odkud dobře uvidí na plátno a kde se jim bude sedět komfortně.
- Zajistěte dobré ozvučení a zatemnění místnosti. To platí obzvláště pro film s titulky. Bez kvalitního zatemnění nemusí být titulky dobře čitelné.

Sledujte reakce žáků během promítání

Všímejte si, jak žáci na film reagují. Buďte vnímaví. Z bezprostředních reakcí zjistíte, které momenty jsou pro žáky důležité, zajímavé nebo kontroverzní. Pomůže vám to při následné diskuzi a v dalších aktivitách.

- Zasáhněte do projekce, pokud je film příliš dlouhý a žáci jsou nesoustředění nebo hodně živí (např. přerušete na chvíli filmovou projekci, nechte zaznít otázky a komentáře žáků, vysvětlete nejasné pasáže).
- Na zajímavé reakce žáků se doptejte v následné diskuzi. Co konkrétního je zaujalo?

Nikam neodcházejte

Sledování filmu je silný společný zážitek, o který byste se ochudili a chyběl by vám pak také v návazných diskuzích.

✓ PO PROJEKCI

„Žáci se učí vzájemně naslouchat.“

Vlasta Urbanová, lektorka a pedagožka

□ Věnujte prostor reflexi emocí žáků, zkoušejte různé metody

Reflexe emocí má zásadní význam při práci s audiovizuálními materiály, a měla by tak po projekci filmu vždy proběhnout. Dokumenty a spoty totiž zachycují nová fakta, silné emoce a často ukazují divákům syrovou realitu. Žáci všechny tyto skutečnosti citlivě vnímají a prožívají. Bezprostředně po projekci jim tak reflexe emocí umožňuje vyjádřit se a uvolnit napětí. Navíc nabízí možnost, kdy se každý žák může vyjádřit. Společně si žáci uvědomí, že každá emoce nebo pocit jsou správné, protože se týkají právě jich samotných a jejich vnímání filmu. Reflexe je také vstupní branou k dovednosti bezpečně diskutovat a vůbec ke všem ostatním žádoucím pedagogickým efektům, kterých chcete s filmy dosahovat. Existuje mnoho technik, kterými je možné reflexi provádět. Vyberte takovou, která je v dané situaci nevhodnější pro vaše žáky.

- ✓ Materiál *Jak na reflexi emocí po filmové projekci* naleznete v informačních textech pod každou lekcí.

TIP: Připusťte, že nevíte všechno.

Sledování filmů přináší nejrůznější otázky. Pokud někdy neznáte odpověď, je to zcela přirozené. Není pak slabostí před žáky připustit, že nevíte všechno.

UKÁZKA METODY REFLEXE EMOCÍ – JEDNO SLOVO

V praxi se osvědčilo provést vždycky po projekci metodu „jednoho slova“ – je to dobrý start pro následné prohloubení sdílení pocitů. Zcela nezastupitelná je v případě, že je film velmi emotivní a žáci bojují s dojetím nebo nejsou schopni cokoliv říct.

Jak postupovat:

Po projekci vyzveme žáky, aby řekli jedno slovo, které nejlépe ilustruje

jejich dojem, pocit, emoci nebo náladu ze zhlédnutého dokumentárního filmu.

Žáci odpovídají postupně, jednotlivá slova zapisujeme na tabuli, ale nijak nekomentujeme. Můžeme každé slovo při zápisu zopakovat, aby bylo srozumitelné pro všechny. Uvidíme pak přehledně, jak film působil na třídu jako celek, která slova se opakovala apod.

Je dost pravděpodobné, že žáci budou opakovat stejná slova. Zapisujeme pak u daného slova čárky jako symbol pro opakování. Nicméně pobídeme je k nové formulaci či pojmenování dalšího dojmu z filmu.

Poté, co všichni odpověděli, můžeme žáky vyzvat k doplnění komentářů k uvedeným slovům. Můžeme se také přímo zeptat na slova, která nás zaujala a která je dobré rozvést či objasnit.

- ☑ U každého filmu najdete zpracované **Otázky a odpovědi**. Pomohou vám získat klíčové informace o promítaném tématu.

„Velmi oceňuji Otázky a odpovědi, ve kterých najdu zpracovanou problematiku jednotlivých lekcí. Dozvídám se zde hodně nových informací, a jsem tak připravena na různé otázky studentů.“

Zuzana Paseková, Karlínská obchodní akademie a VOŠE

- ☐ **Proveďte se žáky doprovodnou výukovou aktivitu**

Součástí každé AV lekce je soubor vypracovaných aktivit, které rozvíjejí témata promítaných filmů. Všechny lekce mají definované vzdělávací oblasti a okruhy, průřezová témata a klíčové kompetence. Navíc v nich najdete praktické zkušenosti vyučujících, kteří již s lekcemi pracovali.

- ☑ Aktivity jsou označeny jako **Výukové materiály** a najdete je vždy pod filmem.
- ☑ Není nutné využít všechny aktivity. Vyberte si úkoly podle tématu a potřeb vás i vašich žáků.
- ☑ Můžete pracovat jen s částmi aktivit, pracovními listy apod.
- ☑ Vyzvěte žáky, ať prezentují výstupy z aktivity. Vytvořte prostor pro diskusi a moderujte ji.

„Mám zde metodiku popsanou od začátku do konce a nemusím nic vymýšlet, pokud nemám čas nebo nechci sama něco nového do hodiny vnést.“

Zuzana Paseková, Karlínská obchodní akademie a VOŠE

TIP: Nenuťte žáky dělat všechno.

Do realizace aktivit není vhodné žáky nutit. Občas může být určitá aktivita některým žákům velmi nepřijemná, protože se jich osobně dotýká, nechťejí sdílet citlivá témata apod.

Náhled aktivity

LIDSKÁ PŘÁVA / BASISMUS
SOCIÁLNÍ PROBLEMATIKA / ŠIKANA; RODINA;
DOMÁCÍ NÁSILÍ

JSNS.CZ

ČERNÁ OVCE

PLATÍ TO O VŠECH?
Co se o nás říká...

Anotace:	Aktivita vede žáky k pochopení, že žádné tvzení, které se říká o nějaké skupině lidí, nikdy neplatí o všech jejích členech. Pomůže jim k tomu seznam tvzení o jejich vlastní generaci, kani její společné dohody, a následně vyjádření každého z nich, zda o něm konkrétní tvzení říká pravdu, či nikoli.
Vzdělávací oblasti a obsahové vzdělávací okruhy:	ZV a GV: člověk a společnost, jazyk a jazyková komunikace OV: společenstvováni vzdělávání / občanský vzdělávací základ, jazykové vzdělávání a komunikace
Průřezová témata:	ZV a GV: OSV, VDO (ZV), MKV OV: OVIDS
Klíčové kompetence:	ZV a GV: k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské OV: k řešení problémů, komunikativní, personální a sociální, občanské kompetence a kulturní povědomí
Doporučený věk:	15+
Cíl:	Žáci: <ul style="list-style-type: none"> • pochopí, že obecná tvzení o skupině lidí (třídě, profesi, etniku, národu, generaci atd.) nikdy neplatí pro všechny její členy • si uvědomí, že obecnými tvzeními se můžeme dopustit nepravdivého posuzování
Délka:	45 min.
Pomůcky:	<ul style="list-style-type: none"> • flipchart nebo tabule • psací potřeby
Postup:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hodinu začneme projekcí filmu. 2. Po projekci provedeme stručnou reflexi emocí každé slovo metodou jednoho slova. Vyvráme žáky, aby řekli jedno slovo, které je k filmu napadá. Slova zapisujeme na tabuli, pokud se opakují, sdílíme k nim úřady. 3. Poznámka: Další metody reflexe emocí najdete v informačním textu jak na reflexi emocí po filmové projekci 3. Následně vyvráme žáky, aby uváděli tvzení, která se říká o mladé generaci. Jejich výřoly zapisujeme do sloganu na tabuli nebo flipchart. Můžeme pomoci připomenutím toho, co jsme sami slyšeli, že se říká o mladých lidech. 4. Jestliže žáky už nic nenapadá, sdílíme jim, že teď budeme říst jedno tvzení za druhým. Po přečtení každého z nich vyvráme třídu, aby zvedl ruku ten, o kterém tvzení platí. Počet zvednutých rukou zapíšeme na tabuli vedle každého tvzení. Pokračujeme, dokud se řáci nevyjádří ke každému tvzení ze seznamu.
Reflexe:	Reflexe probíhá formou společné diskuse, kdy zhodnotíte i výsledky předchozí aktivity. Práme se žáky: <i>Co jste zjistili? Co z úřel uvedených v jednotlivých tvzení vyplývá? Existuje nějaké tvzení, kdy zvedli ruku všichni ve třídě? Jak je to tedy z tvzeními, která vyřadíme o jiných skupinách – o Romech, přistěhovancích, migrantech, starých lidech, homosexuálních, bezdomovcích, Němcích, Rusích, Arabech, Čechách...? Jak jste se během aktivity cítili? Žáci si sami na sobě vyřadili, jak je nepřijemné, když je někdo hodnotí jako člověka na základě číselného či věkové polohy... Aktivita je dobré uzavřít tím, že naše výřoly o skupinách lidí vedou k zobenání, které neumožňuje individuální přístup k jednotlivci a kterým se tedy nutně dopouštíme nepravdivého posuzování.</i>
Poznámka:	Zařadí aktivity můžeme různé způsoby: jsou-li ve třídě samí dívky (samí chlápci), práme se: <i>Co se říká o školních dívkách (chlapcích)?</i> <i>Naše Co se říká o gymnazistech, učitelích, žákůch s narušenou výřou tříd? Co se říká o Čechách? Žáci se práme tak, aby se o tvzeními skupinou mohli říst stonálně. Aktivita vždy společně ukáže, že na žádné tvzení se nikdy nepřikládá všichni řáci ve třídě. Nesebává ani v případě, že se někdo potřebuje předvádět a zvedá ruku na každé tvzení, i když si o sobě ve skutečnosti nic takového nemyslí.</i>
Zkušenosti z praxe:	K filmu Černá ovce je tato aktivita výborná. Studenti mají pocit, že ve filmu je vidět problém odjinam, a srovnávají, jak negativně se to Corneliovi chováli minimálně jako metodou reflexe jazyka krevné metody jednoho slova vyřadil I.N.S.E.R.T. jako nejzajímavější momenty filmu studenti uváděli obř rvačky, Corneliovi poběh do zrcadla po zmláknění, tichý křik a zřevobnou scénu, kdy se na louce vypravěř díval do očí mláděmu Corneliovi. Při příkadech tvzení, co si lidé myslí o mladých lidech, studenti například uváděli, že všichni mají pocit, že je musí poučovat, nic je nezajímá, jsou líní, jsou pořád na mobilu a nic jiného nechtají, nechtou mluvit sponě. V reflexi aktivity jsem jako zmlákněl uváděla romy. Studenti měli pocit, že se je úplně něco jiného, a rozhodli se zaplnit diskusi. Každé přivolení kaňka, ale díky filmu a aktivitě měli studenti možnost podívat se na náš vřak k menšinám očma jednoho z nich, očma Cornelia. Film je skvělý pro úřely proměnění a výřely – je aktuální, nominace na Oscara mu dodává na vřalosti. Ocenila jsem také dostupné další materiály pro ty, koho téma zajímá (rozhovory, podcast s Corneliem Walkerem...).

Ida Vohryzková, VOŠE a SZ, Palachova, Úřil nad Labem

[2] www.jsns.cz

□ Každou lekci/hodinu uzavřete

Snažte se lekci vhodně uzavřít. Můžete zrekapitulovat, co jste zažili, co důležitého zaznělo v diskuzi nebo případné výstupy. Není nutné a ani vždy možné mít jasné a konkrétní závěry.

TIP: Buďte svým žákům partnerem.

Snažte se být žákům přirozenou autoritou i partnerem. Žáci ocení vaši empatii, možnost diskuze i respekt k odlišným postojům. Klíč k úspěchu máte ve svých rukách.

- ✓ Není nutné, aby na konci lekce vždy zaznělo konkrétní poučení ani aby žáci měli ihned jasné formulované znalosti.
- ✓ Je důležité, abyste vytvořili bezpečný prostor, kde žáci budou bez obav diskutovat, otevřeně sdílet své dojmy a budou autentičtí ve svých prožitcích.

TIP: Učte žáky diskutovat.

Umět diskutovat a vést diskuzi je velmi praktická a přínosná dovednost. Pomáhá žákům zachytit a přesně popsat prožitek z filmu, čímž se potenciál audiovizuálních lekcí využívá naplno. Rozvíjejte proto v komunikačních dovednostech sebe i své žáky.

TIP: Nechte žáky vést diskuzi.

Žáci se díky moderování učí komunikačním dovednostem, formulovat vlastní názory a zároveň vnímat názory ostatních.

TIP: Pozvěte si hosta do debaty.

Pokud si nejste jistí v daném tématu nebo znáte vhodného hosta, neváhejte ho pozvat do diskuze. Hledejte hosta přímo ve svém okolí, do hledání můžete zapojit i žáky. Mohou se ptát rodičů, známých nebo hledat na internetu.

- ✓ Ujasněte si s hostem téma filmu i následné diskuze. Domluvte se, jak bude akce konkrétně probíhat.

- ✓ Místo přednášky doporučujeme formát moderované diskuze s úvodem a dostatkem času pro dotazy žáků, které mohou vzejít z předchozí práce s filmem.

TIP: Zjistěte další osudy protagonistů.

U některých lekcí najdete další odkazy a doporučení, kde jsou uvedeny webové stránky filmů nebo rozhovory s protagonisty či tvůrci filmu po jeho natočení. Můžete tak zjistit, jak hrdinové filmů žijí teď, zda projekt pokračuje apod.

- ✓ Pověřte žáky, aby sami zjistili více informací.

Jak promítání filmů změnilo vaši třídu? Napište nám na jns@jsns.cz, sdílejte zkušenosti na našem Facebooku a staňte se tak inspirací pro další vyučující.

PÁR TRIKŮ PRO ZAČÁTEČNÍKY I POKROČILÉ

Víte, že...?

- ❑ ... lze zpřístupnit film žákům, aby jeho zhlédnutí dokončili doma nebo v rámci distanční výuky?

Pod filmem najdete funkci *Zpřístupnit žákům* (musíte být přihlášení, abyste tlačítko viděli). Ta vám vygeneruje přístupové údaje, které poskytnete žákům. Ti pak mohou sledovat film z domova. Přístup je funkční po dobu 14 dní.

- ❑ ... kromě dokumentárních filmů najdete na JSNS.CZ také krátké sociální spoty?

Sociální spot je krátké video (1–5 minut), které zajímavou (vtipnou, šokující...) pointou poukazuje na společenský problém, nabádá ke změně. Sociální spoty lze využít jako motivaci na úvod tématu/hodiny. V nabídce máme například spoty upozorňující na domácí násilí, závislost na kouření, dětskou práci, kyberšikanu nebo ekologickou problematiku.

- ❑ ... filmy pro mladší žáky jsou nadabované a pro starší žáky uvádíme filmy v původním znění s českými titulky?

- ❑ ... na portále JSNS.CZ v sekci [Vzdělávání vyučujících](#) najdete filmy a instruktážní lekce určené pedagogům a můžete se zde také přihlásit na naše semináře a konference?

- ❑ ... lze filtrovat lekce přes funkci **Podrobnější vyhledávání**?

Podrobnější vyhledávání vám pomůže filtrovat lekce například podle délky filmu, věku žáků nebo témat, která vás zajímají.

TIP: Máte málo času a chcete využít sociální spot jako motivaci k otevření určitého tématu? Vyfiltrujte si filmy dle délky „do 5 minut“.

Podrobnější vyhledávání

JSNS.CZ

Vyhledávání Jana Komenská / Odhlásit English

Úvod Lekce Distanční výuka Projekty Vzdělávání vyučujících O nás Podpořte nás

Audiovizuální výukové lekce

Témata Podrobné vyhledávání

Vyhledat lekce

Název lekce	Tematický okruh / téma	Věk od	Věk do	Vyhledat
Délka od	Délka do	☐ lekce s aktivitou pro distanční výuku		

1 2 3 4 5 6 7 8 A B C Č D E F G H I I K L M N /
O Q P R Ř S Š T U Ú V Z Ž

Lekce (310) Řadit dle: Nejnovejších

□ ... podporujeme distanční výuku?

Vybrali a přizpůsobili jsme pro vás AV lekce pro využití během distanční výuky. U každého tematického celku najdete odkaz na *Distanční výuku*. Lekce jsou přehledně rozděleny podle vzdělávacího stupně (1. stupeň, 2. stupeň, SŠ).

□ ... když jste přihlášení, vidíte na homepage svoje naposledy přehrané, nejnovější a nejsledovanější AV lekce?

Váš osobní profil si zobrazíte, když kliknete na své jméno v pravém horním rohu. Můžete zde jednoduše změnit své kontaktní údaje, změnit si heslo, podívat se na vámi přehrané lekce a přístupy pro žáky.

Distanční výuka

JSNS.CZ

Vyhledávání 🔍 [Jana Komenská / Odhlásit](#) [English](#)

[Úvod](#) [Lekce](#) [Distanční výuka](#) [Projekty](#) [Vzdělávání vyučujících](#) [O nás](#) [Podpořte nás](#)

Distanční výuka >

Stupeň vzdělávání

- [Základní školy – I. stupeň](#)
- [Základní školy – II. stupeň](#)
- [Střední školy](#)

Tematický okruh

- [Mediální vzdělávání](#)
- [Sociální problematika](#)
- [Lidská práva a globální rozvojové vzdělávání](#)
- [Moderní československé dějiny](#)
- [Životní prostředí](#)
- [Cizojazyčné lekce](#)

Lidská práva a Globální rozvojové vzdělávání – distanční výuka

Dnešní svět je propojený i rozdělený zároveň. A také velmi různorodý. Někde žijí lidé v blahobytu, jinde v bídě. Globální rozvojové vzdělávání nás seznamuje s problémy, kterým čelí lidé v jiných, méně šťastných, částech světa. Tematický okruh lidská práva otevírá problematiku rasismu, nedemokratických režimů či rovnosti pohlaví.

Přinášíme výběr filmů vhodných k distanční výuce, a to včetně aktivit, na nichž mohou žáci pracovat samostatně doma.

Stupeň vzdělávání

- [I. stupeň ZŠ,](#)
- [II. stupeň ZŠ,](#)
- [střední škola.](#)

Základní školy – I. stupeň

Farídulláh má dnes volno
Téma: rodina, chudoba, sociální vyloučení

Jsem tu nový
Téma: Migrace

Náramky od Kamar
Téma: gender, rovnost pohlaví, chudoba, dětská práce

Nora zpívá pro Sýrii

Pasažér

Reflexe po zhlédnutí filmu – *pro vyučující*

Reflexe po zhlédnutí filmu nebo jiném zážitku – *pro rodiče*

MOŽNÁ SI MYSLÍTE, ŽE...

* ... filmy z JSNS.CZ jsou pouze pro občankáře a dějepisáře.

✓ Je pravda, že JSNS.CZ nabízí široký výběr filmů a okruhů týkajících se lidských práv, globálních rozvojových témat, mediální výchovy či občanské angažovanosti, které může lehko využít každý „občankář“. Moderní dějiny jsou přímo jedním z tematických okruhů, který mohou učitelé dějepisu jednoduše přiřadit k probíraným tématům. Portál JSNS.CZ však nabízí širokou paletu filmů, zařazených do tematických okruhů a témat, které mohou využít ve svých předmětech i **vyučující na 1. stupni, vyučující ostatních předmětů (přírodopis/biologie, zeměpis, anglický jazyk, německý jazyk, český jazyk, výchova ke zdraví, svět práce, výtvarná výchova, ICT...)** nebo **třídní učitelé**.

✓ Dokumentární film do výuky však nepřináší jen fakta, ale také při jeho vhodném využití s následnými aktivitami rozvíjí komunikační kompetence, emoční inteligenci, sociální a občanské kompetence, vzájemnou důvěru žáků, podporuje demokratické principy a zlepšuje klima ve třídě.

* ... učím matematiku, fyziku, chemii... to není nic pro mě...

✓ Možná jste však také **třídní učitel/učitelka** a přemýšlíte, jak vzbudit větší důvěru u vašich žáků, jakým způsobem rozvíjet jejich osobnosti, sociální kompetence, emoční inteligenci. Zkuste využít doporučené filmy a výukové materiály například při třídnických hodinách.

✓ Možná sami najdete **vlastní využití**. Nechte například žáky vypočítat, kolik si vydělá jedenáctiletá indická dívka Kamar výrobou náramků, jak přispěje do rodinného rozpočtu či jak dlouho musí vydělávat na jídlo, a spojte matematiku se zeměpisem a globální výchovou.

* ... dokumentární filmy na JSNS.CZ jsou především pro starší žáky a studenty. Na 1. stupni je nevyužiji.

✓ Naopak, nabízíme filmy, které jsou svým obsahem a třeba i věkem hlavních hrdinů **vhodné už pro děti od 6 let** a jsou opatřeny českým dabingem. Na portálu JSNS.CZ najdete mnoho výukových materiálů, které jsou určeny pro žáky 1. stupně. Lekce můžete filtrovat podle věku žáků, v případě distanční výuky máte přímo možnost volby filmů a lekcí pro 1. stupeň ZŠ.

✓ [V digitálním světě](#) je nová, ucelená řada krátkých animovaných filmů a zároveň metodická příručka, která zpracovává téma mediální výchovy a je určena pro žáky 1. stupně.

✓ Příručka a lekce z projektu [Příběh mojí rodiny](#) je též určena především pro žáky 1. stupně.

* ... s dokumentárním filmem nejde pracovat na „učňáku“, je to pro učně příliš náročné.

✓ Naopak. My víme, že to tak být nemusí. Máme **zkušenosti z desítek učilišť a SOŠ, že je to skvělá příležitost, jak žáky upoutat a vtáhnout do probíraných témat.**

» *Film atakuje smysly a emoce, což mladé lidi nenechá nikdy chladnými. Mají v drtivé většině potřebu se pak vyjádřit.* «

Aneta Chytilová, SŠSSaT Liberec

DOPORUČENÉ LEKCE DO RŮZNÝCH PŘEDMĚTŮ A TŘÍDNICKÝCH HODIN

V této kapitole se vám snažíme přiblížit a doporučit výukové lekce, které jsou vhodné pro využití v konkrétních vyučovacích předmětech. Zároveň výběr neberte jako dogma. Témata filmů/lekci lze nahlédnout a uchopit z různých úhlů pohledu. Je jen na vás, jakým způsobem a při jaké příležitosti vámi vybranou lekci využijete.

TIP:

- Každá **lekce** obsahuje **cíle**, které naplňuje.
- U každé **výukové aktivity** jsou vyjmenované **vzdělávací oblasti** a **obsahové vzdělávací okruhy**, do kterých aktivita spadá.
- Všechny lekce posilují **klíčové kompetence** a naplňují **průřezová témata** – které konkrétně naleznete vždy v úvodu **výukové aktivity**.

Poznámka: Lekce upravené pro **distanční výuku** najdete u jednotlivých tematických celků.

1. STUPEŇ

ZEMĚPIS

ČESKÝ JAZYK / SLOH

PŘÍRODOPIS / ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ / ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

OBČANSKÁ NAUKA / SPOLEČENSKOVĚDNÍ ZÁKLAD / TŘÍDNICKÉ HODINY / PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ / VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

DĚJEPIS

ANGLIČTINA

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

MEDIÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

GLOBÁLNÍ ROZVOJOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

I. STUPEŇ

Naše lekce pro nejmladší žáky pracují s krátkými, často animovanými filmy, které si získají jejich pozornost svým zpracováním nebo třeba tím, že hlavními protagonisty jsou jejich vrstevníci. Všechny filmy pro mladší žáky jsou dabované.

TIP: Lekce vhodné pro žáky 1. stupně naleznete nejlépe přes podrobné vyhledávání, kde si zvolíte filtr dle věku žáků (od 6 let).

- ✓ **Není důležité vyhrát, ale mít radost ze hry! Hrdinové filmu Malé mužstvo žáky vtáhnou svým bezprostředním, milým až úsměvným zápalem pro hru a fotbal, který zatím nikdy nevyhráli.**

Malé mužstvo

Dani Resines, Roger Gómez / Španělsko / 2011 / 10 min.

empatie, radost ze sportu, spolupráce

V zábavně poskládaném snímku se představí fotbalový tým sedmiletých nadšenců, kteří i přes neustálé prohry a neschopnost vstřelit gól neztrácejí radost ze hry.

- ✓ **Jaký je rozdíl mezi reálným a digitálním světem? Mína, Filip a kocour provedou žáky prostředím internetu a také nástrahami, které na ně číhají.**

V digitálním světě

Emma Carré, Marjolaine Perreten / Francie / 2017 / 15 x 2 min.

mediální výchova, animované spoty

Animovaný seriál pro výuku mediální výchovy na 1. stupni ZŠ. Sourozenci Mína a Filip žáky naučí, na co si v online světě dávat pozor.

» Zjistila jsem, že toho moji žáci vědí o dost víc než já, ale to vůbec nevadilo. Naopak mě se vším aktivně seznamovali. Byli hodně otevření ke mně i k sobě navzájem. «

Andrea Tláskalová, ZŠ Zbiroh

Kde si máme hrát

Angeli Andrikopoulou, Argyris Tsepelikas / Řecko / 2010 / 22 min.

zájem o místo, kde žijí

Skupinka dětí bydlících ve stejné čtvrti v jednom řeckém městě miluje fotbal. Každý den po škole si kopají s míčem před domem, což ale nelibě nesou sousedé. Kam ale mají jít, když v blízkém okolí není žádné hřiště?

Létající Anne

Catherine Vam Campen / Nizozemsko / 2010 / 20 min.

respekt k odlišnosti druhých, empatie

Jedenáctiletá Anne je na první pohled obyčejná dívka. Chodí do školy, jezdí na kole, ráda skáče na trampolíně. Anne ale trpí Tourettovým syndromem, mozkovou dysfunkcí, která se projevuje různými tiky.

Moje sousedka

Louise-Marie Colon / Belgie / 2006 / 9 min.

principy ekologicky šetrné domácnosti

Loutkově animovaný snímek představuje den v životě dvou hmyzích obyvatelek jednoho domu. Každá z nich má jiné každodenní rituály a návyky.

Tak to vidím já: Amia

Břetislav Rychlík / Česká republika / 2010 / 15 min.

život uprostřed šumavské samoty

Šestiletá Amia žije s rodiči a mladším bratrem na rozbořeném statku uprostřed šumavské samoty. Její rodiče opustili město a rozhodli se žít v souladu s přírodou.

Žirafa v nesnázích

Pascale Hecquet / Belgie, Francie / 2007 / 12 min.

migrace, odchod z vlastní země

Animovaný snímek ukazuje příběh žirafy, která je nucena odejít ze své domoviny do země, jejímiž obyvateli jsou výhradně psi.

Meatrix

Louis Fox / Spojené státy americké / 2003 / 4 min.

životní prostředí, velkochovy zvířat

Víte, co je to Meatrix? Je to obecně rozšířená lež o původu masa, které věříme. Alespoň to tvrdí autoři ve vtipné animované parodii na sci-fi film Matrix.

Z kola ven – Jan a Josefina

Charlotte Hoogakker / Nizozemsko / 2006 / 16 min.

život s odlišností, postižení, rodina, nemoc

Janovi je jedenáct let a je nadprůměrně inteligentní. Dokonce do té míry, že už přeskočil dva ročníky a chodí do třídy se staršími spolužáky. Jeho třináctiletá sestra Josefina je jeho pravým opakem. Narodila se totiž s Downovým syndromem.

Zvířata zachraňují svět: Lvi recyklují

Discovery / Spojené státy americké / 2007 / 3 min.

životní prostředí

Zvířata zachraňují svět je série vtipných animovaných spotů, v nichž zvířata radí lidem, jak se chovat šetrněji k životnímu prostředí.

TIP: Metodická příručka a lekce z projektu Příběh mojí rodiny jsou určeny především pro žáky 1. stupně, se kterými se vydáte po stopách rodinných příběhů a zažijete vzdělávání založené na osobním prožitku, vyprávění a sdílení. Příručka nabízí tipy na konkrétní filmy a aktivity, které se mohou rozvinout i v dlouhodobější projekt.

ZEMĚPIS

Do zeměpisu doporučujeme lekce, ve kterých filmy nebo spoty zobrazují konkrétní příběhy lidí, realitu a realie v různých zemích a částech světa. S našimi lekcemi a aktivitami můžete například probrat téma nerostné bohatství, život v rozvojových a rozvinutých částech světa, globální problémy, náboženství, životní úroveň obyvatel a mnoho dalších. Kromě tipů uvedených níže obecně doporučujeme celý tematický okruh **Globální rozvojové vzdělávání** a částečně **Lidská práva**.

Chcete přiblížit žákům život v mongolské jurtě? Zkuste lekci Hadí dívka.

Hadí dívka

Jens Pedersen / Dánsko / 2017 / 21 min.

Mongolsko, životní podmínky, cílevědomost

Erdenchimeg je jedenáctiletá dívka, která žije se svou matkou v prosté jurtě v hlavním městě Mongolska. Ráda by se stala profesionální hadí ženou. Na přímluvu samotné trenérky dostává dívka životní šanci navštěvovat prestižní akrobatickou školu.

TIP: aktivita Co je opravdové bohatství?

- ☑ **Nahlédněte Afghánistán prostřednictvím malého kluka, který místo aby chodil do školy, přivydělává na živobytí rodiny.**

Farídulláh má dnes volno

Jens Pedersen, Taj Mohammad Bakhtari / Afghánistán, Dánsko / 2013 / 17 min.

Afghánistán, význam vzdělání, dětská práce

Farídulláhovým snem je chodit do školy. Už pátým rokem jsou ale jeho pracovními nástroji lopata a dřevěné kolečko. I přes těžkou práci, kterou odvádí při výrobě cihel, je plný obdivuhodné energie a věří, že si jednou otevře restauraci.

TIP: aktivita Mám volno – co s ním?

» Příběh o Farídulláhovi, který promítám žákům v šestém ročníku, si pamatují ještě i v devátém. Tak je zaujal. Dokumentární film přináší příběh a vytváří tak kontext, v rámci něhož se žáci učí konkrétním vědomostem. Příběh často vzbuzuje řadu otázek, a pokud je práce s dokumentárním filmem systematická a opakovaná, nikoliv nahodilá, žáci se začínají ptát, nenechávají si otázku pro sebe. A když se ptají, chtějí znát odpověď. A když chtějí znát odpověď, tak si ji najdou. «

Bohuslav Sedláček, ZŠ Vsetín, Rokytnice

- ☑ **Probíráte nerostné bohatství Afriky? Zhlédněte s žáky spot Krvavé diamanty nebo film Krev v mobilech a navažte aktivitami.**

Krev v mobilech

Frank Piasecki Poulsen / Dánsko, Německo / 2010 / 52 min. / titulky

Kongo, válečný konflikt, nerostné bohatství

Napadlo vás někdy, že se ve vašem mobilu mohou skrývat vzácné minerály „potřísněné krví“ obětí války v Kongu?

Krvavé diamanty

Jihoafriická republika / 2006 / 1 min. / titulky

Angola, Sierra Leone, nelegální zaměstnávání v nebezpečných podmínkách afrických dolů

Víte, odkud pochází diamant v prstenu? Možná ho vytěžily děti nelegálně zaměstnávané v nebezpečných podmínkách afrických dolů.

TIP: aktivita Rozvojový a vyspělý

Ti druzí

Willem Timmers, Ilja Kok / Nizozemsko, Etiopie / 2011 / 25 min. / titulky

Etiopie, Nizozemsko, původní kultury

Snímek ukazuje prostřednictvím konfrontace světů domorodé ženy z Etiopie a holandské turistky ničivé dopady turistického ruchu na život tradičních komunit.

Můj dopis těžařům

Xander de Boer / Nizozemsko, Nigérie / 2018 / 15 min.

Nigérie, nerostné bohatství, životní prostředí

Celý život čtrnáctiletého chlapce ovlivňuje nedaleká rafinerie, která má na svědomí těžce znečištěné prostředí. Ropa je v půdě i ve vodě.

TIP: aktivita Co vím o Nigérii

Férová móda

Johannes Kizler / Německo / 2011 / 1 min. / titulky

podmínky výroby zboží v rozvojových zemích

Není všechno zlato, co se třpytí. Stylové oblečení, které si kupujeme v módních obchodech, dost možná ušily chudé děti v rozvojovém světě.

TIP: aktivita Z Asie do Česka

Narozeniny

Save the children / Velká Británie / 2013 / 1 min. / titulky

Sýrie, uvědomění si pomíjivých jistot, blízkost válečných konfliktů

Série kratičkých záběrů ukazuje, jak dramaticky se změnil za poslední rok život syrské dívky.

Na kole za svobodou

Alistair Oldham / Velká Británie / 2009 / 18 min. / titulky

Velká Británie, Afghánistán, Somálsko, migrace, občanský aktivismus

Parta nadšenců z anglického Bristolu sbírá po městě stará a odložená kola a s pomocí zájemců z řad uprchlíků je dávají dohromady. Z příběhů se dozvídáme o důvodech, které vedly protagonisty ze Somálska či Afghánistánu k útěku z jejich země.

Manželka za 50 ovcí

Nima Sarvestani / Švédsko / 2010 / 52 min. / titulky

Afghánistán, islám, nerovné postavení žen

Mnozí afghánští muži vyznávají radikální islám a ctí tradici obchodu s manželkami mladšími o generace, se kterými někdy nejednají lépe než se psy. Když bylo Sabere deset, prodal ji příbuzný o čtyřicet let staršímu Tálibánci.

Stát se Evropanem

Hanne Phlypo, Catherine Vuylsteke / Belgie / 2013 / 60 min. / titulky

Řecko, Afghánistán, Sýrie, migrace

Tři příběhy dospívajících mužů z Afghánistánu, Sýrie a Guineje zobrazují koloběh migrace v celé své šíři: počáteční idealizaci Evropy, ilegální překračování hranic, čekání na rozhodnutí o přidělení azylu, pobyt v domě pro nezletilé cizince, deportaci.

ČESKÝ JAZYK / SLOH

Nabídněte žákům poutavý příběh některého z mnoha hrdinů našich filmů, který je inspiruje k návazným aktivitám v rámci českého jazyka, slohu nebo literatury. Uvádíme tipy na lekce a konkrétní aktivity, které učí žáky pracovat s textem, psát reportáž, formulovat dopis apod.

» *Velmi často jsem využívala vaše texty k filmům, na jejichž základě jsem sestavovala pracovní listy s pravopisem, vyhledávání slov cizího původu, rozbořem souvětí apod., vytěžila jsem tedy maximálně vaši nabídku. Podařilo se mi díky tomu nenásilně propojit český jazyk s občankou i huděbkou a poskytnout žákům celistvější pohled na různá témata.* “

- ✓ **Učte žáky formulovat myšlenky skrze psaní dopisu hlavní hrdince filmu *Corinnino tajemství, která žije v Německu a je HIV pozitivní – už od narození.***

Corinnino tajemství

Maïke Conway / Německo / 2015 / 30 min.

HIV, předsudky, empatie

Usměvavá Corinne je normální teenagerka. Leze s kamarády po horách, chodí na večírky. Odmala věděla, že je nemocná, vážnost své diagnózy pochopila, až když se ve škole konal charitativní běh pro africké děti nakažené virem HIV.

TIP: aktivita *Dopis Corinně*

- ✓ **Využijte spot *Slova bolí* a pracujte při reflexi emocií metodou pětilístek nebo zážitkovou aktivitou *Dobré slovo.***

Slova bolí

Companies Committed to Kids / Kanada / 2012 / 1 min. / titulky šikana, rizika kyberprostoru

Projít školní chodbou a čelit výsměchu a urážkám spolužaček je pro mladou dívku stejně bolestivé jako projít lynčujícím davem.

TIP: aktivita *Dobré slovo – metoda pětilístek*

- ✓ **Přiblížte žákům, jak vypadala propaganda v literatuře.**

lecke Propaganda v literatuře a výtvarném umění – Schůze před průvodem

Archiv České televize / Rusko / 1975 / 3 min.

propaganda, moderní československé dějiny

Lekce pracuje s básní Josefa Kainara v podání Alfréda Strejčka v televizním pořadu *Nedělní chvilka poezie*.

Darované housle

Kahane Cooperman / Spojené státy americké / 2016 / 24 min. / titulky

mezigenerační dialog, 2. světová válka, sociální problematika

Joseph hrál od mala na housle. Po vypuknutí 2. světové války byl deportován z Polska do pracovního tábora na Sibiři. Po válce odjel do USA. Dnes už na housle vzhledem k vysokému věku hrát nemůže, tak se je rozhodl věnovat některému z chudých dětí ze školy v Bronxu.

TIP: aktivita Co nás spojuje – metoda psaní dopisu formou R.A.F.T.

Muž, který sázel stromy

Fredrick Back / Kanada / 1987 / 30 min.

vztah ke krajině, osobní zodpovědnost, ekologie

V poetickém animovaném snímku sledujeme příběh fiktivní postavy osamělého pastevce z pustiny, který každý den vysadí sto žaludů, aby tak vrátil život do míst, jež zdánlivě navždy zahynula.

TIP: aktivita *Ekologická novela – interaktivní literárně-teoretická analýza textu*

Žirafa v nesnážích

Pascale Hecquet / Belgie, Francie / 2007 / 12 min.

migrace ve srozumitelném pojetí pro mladší žáky

Animovaný snímek ukazuje příběh žirafy, která je nucená odejít ze své domoviny do země, jejímiž obyvateli jsou výhradně psi.

TIP: aktivita *Naše příjmení*

Přízrak Martin

Aslak Danbolt / Norsko / 2009 / 28 min. / titulky

život s postižením, prevence, drogy

Osmadvacetiletý Martin je upoutaný na invalidní vozík a odkázaný na pomoc rodičů a ošetřovatelek. V devatenácti letech totiž sedl spolu s kamarády do auta opilý a pod vlivem drog.

TIP: aktivita *Reportáž*

PŘÍRODOPIS / ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ / ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Je-li jedním z vašich cílů prostřednictvím hodin přírodopisu či biologie utvářet u žáků vztah k přírodě, krajině a prostředí, ve kterém žijí, budou pro vás naše lekce z okruhu Životní prostředí velmi užitečné. Témata našich filmů vybízejí k diskuzím a zamyšlením třeba nad plýtváním potravinami, pestrými environmentálními tématy nebo nad tím, jak může každý z nás svým životním stylem ovlivňovat prostředí, ve kterém žijeme. Doporučujeme také tematický okruh Přírodní vědy.

☑ Kácet, nebo nekácet? Podívejte se na problematiku lýkožrouta smrkového z různých pohledů a nechte žáky diskutovat, obhajovat a argumentovat svoje názory.

Ekoduely: Šumava na rozcestí

Jana Počtová / Česká republika / 2012 / 26 min.

lýkožrout smrkový, ochrana přírody, původní rostlinné druhy

Jak si poradit s kůrovcem, který požírá tamější stromy?

Problematika zásahů člověka do života nejen v NP Šumava v symbolické rovině reprezentuje nadčasovou otázku: Stal se člověk pánem přírody?

TIP: aktivita *Přírodní bohatství*

☑ **Nechte žáky zamyslet nad udržitelným způsobem života prostřednictvím poutavých snímků.**

Na sever od slunce

Jørn Nyseth Ranum, Inge Wegge / Norsko / 2012 / 46 min. / titulky
životní styl a hodnoty, udržitelnost, životní prostředí

Prožít zimu za polárním kruhem se rozhodli dva nadšení filmaři z Norska. Krom touhy po dobrodružství je hnala vpřed i snaha udělat něco pro přírodu.

» Na film *Na sever od slunce* mám kladné ohlasy, většinu dětí baví, není nudný, je tam akce, dobrodružství a svoboda. Myslím, že má blízko k mladé lidské duši, která je více svobodomyslná. Navíc se mi film prostě hodně líbí a chtěl bych zažít podobný úlet. «

Jiří Vodáček, ZŠ Jindřichův Hradec II.

Mý věci

Petri Luukkainen / Finsko / 2013 / 52 min. / titulky
životní prostředí, nadbytek věcí, udržitelný způsob života

Co vše ke svému životu potřebujeme, abychom mohli bez obav chodit do práce nebo ven s přáteli? Bez čeho se obejdeme?

Na tyto otázky se snaží odpovědět hlavní protagonist, který si uloží všechny věci na jeden rok do skladiště a každý den si může vzít pouze jednu.

TIP: aktivita/projekt *Umění minima*

Just eat it

Grant Baldwin / Kanada / 2014 / 33 min. / titulky
nadměrná spotřeba jídla, udržitelný životní styl

Jenny a Grant milují jídlo, ale nelíbí se jim způsob, jakým s ním lidé na Západě nakládají. Šest měsíců se noří do kontejnerů a žijí z vyhozených surovin, které ještě ani neprošly datem spotřeby a už skončily na smetišti. Svým projektem ukazují, kam až sahá problém plýtvání potravinami.

Mezi odpady

Kryštof Zvolánek / Česká republika / 2019 / 22 min.
odpady, recyklace

„Žijeme v době plastové,“ podotýká jeden z protagonistů. Dokument na příkladu města Zlín ukazuje, co toto prohlášení v praxi vlastně znamená, a to zdaleka nejen pro tamní občany.

» Studenti si během týdenní výzvy zkusili neobvyklé činnosti a někteří to brali opravdu poctivě. Je fajn, když máme jako učitelé možnost vyzvat k něčemu jinému než „přečti si, napiš, vyvoď, urči...“, ale třeba „vezmi, odnes, nepoužívej, uklid...“ Líbila se mi návaznost teorie díky filmu, který reflektovali metodou I.N.S.E.R.T. a po té si mohli vyzkoušet, jak se to vše dobře povídá, ale špatně dělá. «

Lenka Minaříková Hermanová,
Sportovní gymnázium Kladno

- ☑ **Utvářejte žákům vztah ke krajině prostřednictvím filmu *Muž, který sázel stromy*.**

Muž, který sázel stromy

Fredérick Back / Kanada / 1987 / 30 min.

vztah ke krajině, aktivní občanství, ekologie

V poetickém animovaném snímku sledujeme příběh fiktivní postavy osamělého pastevce z pustiny, který každý den vysadí sto žaludů, aby tak vrátil život do míst, jež zdánlivě navždy zahynula.

TIP: aktivita Bingo – krajinná ekologie

Zemřít pro design

Sue Williams / Spojené státy americké / 2016 / 59 min. / titulky

spotřeba a užívání elektroniky, udržitelné chování

Ročně se prodají miliony nových modelů smartphonů, tabletů a notebooků, přitom jejich výroba je silně toxická. Dělníci jsou kvůli agresivní chemii neustále ohroženi, umírají na nové druhy rakoviny a často se jim rodí postižené děti.

- ☑ **Co se děje s naším mozkiem ve stavu opilosti?**

Mozek a alkohol

Mitchell Moffit, Gregory Brown / Kanada / 2012 / 2 min.

stavba mozku a neuronu, dopad alkoholu na funkci mozku

Dva kanadští spolužáci společně tvoří kreslené lekce vysvětlující vědecké fenomény a zodpovídají otázky, které v diskuzích pokládají sami diváci jejich kanálu na YouTube.

TIP: aktivita Opilé neurony

Děkujeme za déšť

Keňa, Norsko / 2017 / 42 min. / titulky

životní prostředí, globální změna klimatu

Farmář Kisilu z Keni pracuje s místními na opatřeních proti nevyzpytatelným obdobím sucha a záplav.

Co se nenosí

Jaak Kilmi, Lennart Laberenz / Estonsko / 2015 / 58 min. / titulky
spotřeba oblečení, udržitelný životní styl, upcyklace

Upcyklace je čím dál rozšířenější metoda, která dokáže využít materiál z přebytečných výrobků k vytvoření produktu vyšší hodnoty. Své kolekce podle tohoto principu vytváří i estonská módní návrhářka Reet Ausová.

Děti z mizejícího ostrova

Sandra Winther / Spojené státy americké / 2019 / 22 min. / titulky
životní prostředí, globální změna klimatu

Ostrov Isle de Jean Charles v americké Louisianě mizí vlivem klimatických změn pomalu ale jistě pod mořem. Pro rodinu Brunetových je ostrov ale jediným domovem, který kdy měla.

Ti druzí

Willem Timmers, Ilja Kok / Nizozemsko, Etiopie / 2011 / 25 min. / titulky
původní kultury, etnikum

Na jihu Etiopie žijí lidé kmene Mursi. Jejich ženy jsou známé tím, že si do spodního rtu vkládají zdobené talířky a do ušních boltců obrovské náušnice. Ne všechny jejich ozdoby jsou ale tradiční.

Z kola ven – Jan a Josefina

Charlotte Hoogakker / Nizozemsko / 2006 / 16 min.

Downův syndrom, chromozomy

Janovi je jedenáct let a je nadprůměrně inteligentní. Dokonce už přeskočil dva ročníky a chodí do třídy se staršími spolužáky. Jeho třináctiletá sestra Josefina je jeho pravým opakem. Narodila se totiž s Downovým syndromem.

Můj dopis těžařům

Nizozemsko, Nigérie / 2018 / 15 min.

životní prostředí, globální změna klimatu

Celý život čtrnáctiletého chlapce ovlivňuje nedaleká rafinérie, která má na svědomí těžce znečištěné prostředí. Ropa je v půdě i ve vodě.

Eugéniové

Pavel Štingl / Česká republika / 2013 / 76 min.

genetika, nacismus, rasismus

Když se lidstvo s rozšiřujícím se poznáním o původu člověka začalo zříkat boha, přišli vědci s novým termínem: eugenika. Tento směr měl zkoumat metody vedoucí k dosažení co nejlepšího genetického fondu člověka. Řada akademiků se rozhodla hodnotit, co je v přírodě lepší a co horší.

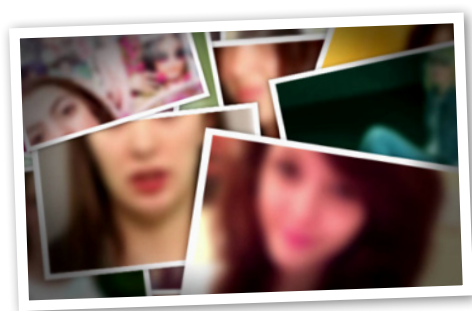
TIP: aktivita Pihatým vstup zakázán

OBČANSKÁ NAUKA / SPOLEČENSKOVĚDNÍ ZÁKLAD / TŘÍDNICKÉ HODINY / PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ / VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Pro výše zmíněné předměty naleznete široký výběr lekcí a témat. Od drogové prevence, šikany, rizik online prostoru přes témata rodiny a stáří, života s jinakostí, sociálního vyloučení po mediální výchovu, životní hodnoty, náboženství, demokracii, aktivní občanství nebo třeba studentské volby. Ze zkušeností víme, že právě dokumentární filmy s konkrétními příběhy vrstevníků a návazné aktivity umožňují citlivě, efektivně a do hloubky pracovat se žáky i s těžko uchopitelnými tématy. Doporučujeme celý tematický okruh **Sociální problematika** nebo **Lidská práva**.

TIP: Pro primární prevenci doporučujeme také naši [naši stránku pro metodiky prevence \(jsns.cz/prevence\)](http://jsns.cz/prevence), kde najdete výběr několika doporučených snímků a aktivit.

- ☑ **Sledujte příběh Nikoly a Anny, které se nechaly zatáhnout do nebezpečných komunikací na sociálních sítích, nebo tři vášnivých hráčů videoher.**

Děti online (Nikola a Anna)

Kateřina Hager / Česká republika / 2017 / 14 min.

rizika kyberprostoru

Nikola a Anna jsou dvě mladé dívky, které rády komunikují na sociálních sítích. Seznámily se se sympatickým klukem, který z nich po čase vylákal jejich intimní fotky. Pak začalo vydírání.

Jak jsem vyhrál

Jonas Odell / Švédsko / 2016 / 14 min. / titulky

závislost, počítačové hry, rizika kyberprostoru

Cestu od hráčské vášně až k těžké závislosti vypráví tento skvostný animovaný dokument. Tři příběhy vyprávěné ústy hrdinů ze světa videoher mají jedno společné: izolaci, do které hraní své oběti dostalo.

- ☑ **Vyslechněte autentické zповědi neznámých dětí volajících na linku důvěry.**

Poslouchám

Astrid Bussink / Nizozemsko / 2017 / 15 min.

rodina, šikana, důvěra, příběhy z linky důvěry

Dětský svět je občas plný komplikací a problémů, o kterých není vždy snadné mluvit s rodiči nebo přáteli. Snímek zachycuje autentické zповědi neznámých dětí: opuštěné dívky, která tráví celý týden sama doma bez rodičů. Kluka, který doufá, že není gay.

- ☑ **Nechte žáky prožít příběh Haiduca, který žije od útlého dětství na ulici a je drogově závislý, nebo Martina, který měl kvůli drogám vážnou dopravní nehodu.**

Haiduc – život na ulici

Annelies Kruk, Anneke de Lind van Wijngaarden / Nizozemsko / 2014 / 18 min.

závislost, drogy, bezdomovectví, sociální vyloučení

Když bylo Nicuovi sedm, utekl ze strachu z agresivního a opilého otce z domova. Tráví čas zdrogovaný v ulicích rumunské Bukurešti. Rád by se uzdravil a začal chodit do školy. Podaří se mu s podporou jeho opatrovnice začít nový život?

Přízrak Martin

Aslak Danbolt / Norsko / 2009 / 28 min. / titulky

život s postižením, alkohol, drogy

Osmadvacetiletý Martin je upoutaný na invalidní vozík a odkázaný na pomoc rodičů a ošetřovatelek. V devatenácti letech totiž sedl spolu s kamarády do auta opilý a pod vlivem drog.

- ☑ **Poznejte světová náboženství skrze příběhy vrstevníků.**

Manželka za 50 ovcí

Nima Sarvestani / Švédsko / 2010 / 52 min. / titulky

rovnost pohlaví, lidská práva, náboženství

Mnozí afghánští muži vyznávají radikální islám a ctí tradici obchodu s manželkami mladšími o generace. To je také případ šestnáctileté Sabere. Když jí bylo deset, prodal ji příbuzný o čtyřicet let staršímu Tálibánci, jenž ji čtyřikrát přivedl do jiného stavu.

Most přes Wadi

Barek a Tomer Heymannovi / Izrael / 2006 / 57 min. / titulky
náboženství, rasismus, lidská práva

V kraji Wadi, ve středu Izraele, žijí v těsné blízkosti Židé a Arabové. Po desítkách let násilných konfliktů se rozhodnou společně založit národnostně smíšenou židovsko-arabskou školu pro své děti.

- ☑ **Inspirujte žáky k aktivnímu zapojení do občanského života.**

Nový svět

Jaan Tootsen / Estonsko / 2011 / 60 min. / titulky

občanská angažovanost, životní prostředí

Cykloaktivista Erko, student architektury Marten a jejich přátelé odmítají akceptovat, že Tallinnu vládnou auta. Rozhodnou se nejen proti nim vzbouřit a založit občanskou iniciativu Nový svět. Uchýlí se do punkově vyhlížejícího domu a s vervou se pustí do mnoha aktivit.

Kde si máme hrát

Angeli Andrikopoulou, Argyris Tsepelikas / Řecko / 2010 / 22 min. / titulky

zájem o místo, kde žiji

Skupinka dětí bydlících ve stejné čtvrti v řeckém městě miluje fotbal. Každý den po škole si kopají s míčem před domem, což ale nelibě nesou sousedé. Kam ale mají jít, když v blízkém okolí není žádné hřiště?

Hiphop-erace

Bryn Evans / Nový Zéland / 2014 / 57 min. / titulky
stáří

Může se soubor seniorů a seniorek, jehož věkový průměr se blíží devadesátce a skoro všichni členové vlastní umělou kloubní náhradu, úspěšně zúčastnit hiphopové taneční soutěže?

Ve skutečném životě

Beeban Kidron / Spojené státy americké / 2017 / 2 min. / titulky
rizika kyberprostoru, mediální vzdělávání

„Jsi ta nejdivnější holka z celé školy.“ „Všichni tě nenávidí.“
Běžné komentý, které se denně objevují na internetu, pronášejí skuteční lidé. Vědí ale, jak se cítí ti, na které míří?

„Kouzlo spotu spočívá v tom, že se lidé obětí zastanou nebo vrací úder agresorům. Žáci reagují řadou emocí, jako je vztek, obdiv, smutek. Mluvíme o příčinách dopadech a prevenci hate speech a kyberšikany.“

Zuzana Paseková, Karlínská, OA, Praha

Navzdory strachu

Jason Cohen / Spojené státy americké / 2013 / 23 min. / titulky
agrese, odpuštění, rasismus, homofobie

Matthewa vyhodili ve třinácti letech kvůli jeho sexuální orientaci z domova. Jednou byl brutálně zbit skupinou neonacistických skinheadů. O dvacet pět let později se náhodou seznámil s bývalým skinheadem. Oba muži si brzy uvědomili, že se již setkali.

„Nad filmem *Navzdory strachu* se hodně diskutuje. Otevírá totiž řadu témat, která bývají vnímána kontroverzně, a navíc ještě jedno, které se nějakým způsobem dotýká každého z nás: odpuštění. Zároveň je i zkouškou naší schopnosti přijmout příběh, který může pro někoho být až nedůvěryhodný. Proto jsou diskuze po filmu často velmi živé, snímek nebývá přijímaný jednoznačně – v tom ale spočívá jeho kouzlo. Přesto myslím, že zasáhne téměř každého: všichni se ptáme sami sebe, nahlas nebo potichu, zda bychom i my dokázali odpustit a kde jsou hranice naší ochoty uvědomit si, že o druhých toho víme většinou velmi málo na to, abychom je mohli soudit.“

Vlasta Urbanová, lektorka a pedagožka

Létající Anne

Catherine Vam Campen / Nizozemsko / 2010 / 20 min.

respekt k odlišnosti druhých, empatie

Jedenáctiletá Anne je na první pohled obyčejná holandská dívka. Chodí do školy, jezdí na kole, ráda skáče na trampolíně. Anne ale trpí Tourettovým syndromem, mozkovou dysfunkcí, která se projevuje různými tiky.

Miruna

Eva van Barneveld, Heleen D'Haens / Nizozemsko / 2017 / 16 min.

sociální problematika, chudoba, cílevědomost

Přijímací zkoušky na policejní akademii nebudou lehké, ale Miruna je odhodlaná uspět a vymanit se z podmínek sociálně vyloučené lokality, kde žije.

Hrdá navzdory chudobě

Willem Baptist / Nizozemsko / 2014 / 20 min.

chudoba, sociální vyloučení, šikana

I v Nizozemsku žije spousta rodin na hranici chudoby. Dvanáctiletá Nicky ale dobře ví, že i s minimem peněz si lze uchovat hrdost.

„Film o dvanáctileté Nicky žijící na hranici chudoby je velmi silný sám o sobě. Přesně se dotýká tématu sociálních rozdílů, na které žáci ve školním prostředí naráží dnes a denně. Film je vybaven hned šesti přípravami, z nichž jedna je lepší než druhá, zaměřují se na empatii žáků, pomáhají utvářet jejich postoje a umožňují pracovat s metodami kritického čtení a myšlení.“

Lucie Tětiová, ZŠ Botičská, Praha 2

Černá ovce

Ed Perkins / Velká Británie / 2018 / 27 min. / titulky

rasismus, domácí násilí, šikana

„Mohl to být jeden z vás,“ běduje matka Cornelia a jeho bratra u televizní reportáže o vraždě 10letého chlapce. Píše se rok 2000 a rodina nigerijských přistěhovalců opouští Londýn. Doufá, že v anglickém Essexu najdou bezpečné útočiště a klidný život.

Večeře bez mobilu

2017 / 1 min. / titulky

rodina, rizika kyberprostoru

Rodinná večeře. Obvykle důležitý prostor pro sdílení a budování vztahů s našimi nejbližšími. Jak se ale tahle tradiční instituce mění pod vlivem nejnovějších technologií? Humorný spot glosuje to, jak nám mobily kradou pozornost.

Čínský umělec v exilu

Danny Ben-Moshe / Austrálie / 2019 / 60 min. / titulky

nedemokratické režimy

Působišťem čínského umělce Badiucaa jsou sociální sítě a ulice Austrálie, kam kvůli komunistickému režimu uprchl. Jeho politické kresby, kritické k čínské vládě, se díky jeho fanouškům šíří po celém světě.

DĚJEPIS

Česká společnost má za sebou desítky let života v diktaturách, ale navzdory této zkušenosti jako by se z ní vytrácelo vědomí, že demokracie a svoboda nejsou samozřejmost, že je třeba je chránit. Připravili jsme si pro vás téměř 80 lekcí s tématem moderních československých dějin. Témata dokumentů jsou rozdělena na období **první republika, 2. světová válka a holokaust, Únor 1948 a 50. léta, 60. léta a pražské jaro, normalizace a sametová revoluce**. Pro lepší orientaci jsme vytvořili „výukový plán“ KROK ZA KROKEM, ve kterém v každém tematickém okruhu nabízíme tři úrovně lekcí podle náročnosti s materiály vybranými na základě zkušeností vyučujících.

„JSNS.CZ využívám se svými žáky často, zejména ve výuce moderních dějin. Projekce i aktivity s nimi spojené jsou vždy zajímavým zpestřením výuky, žáci mne vždy dokáží překvapit, jak reagují, zamýšlejí se, formulují vlastní názory. Díky promítání máme pocit, že jsme součástí dané historické události, jako bychom byli očitými svědky a sami to zažili.“

Hana Duffková, ZŠ Chotěšov

Případ Dr. Horáková

Jan Mudra / Česká republika / 1990 / 55 min.

50. léta

„Svůj trest nesu odevzdaně. Před soudem svého svědomí jsem obstála,“ napsala Milada Horáková v posledním dopise, který dokončila hodinu a půl před svou popravou. Ta následovala po komunisty vykonstruovaném procesu.

Ztracená duše národa – Ztráta důstojnosti

Olga Sommerová / Česká republika / 2002 / 23 min.

50. léta

Během let 1949–1950 byla odstraněna polovina důstojnického sboru Československé armády. Dokument přibližuje osudy plukovníka Luboše Hrušky a generálmajora Miroslava Káchy, kteří byli komunistickým režimem na dlouhá léta uvězněni.

✓ **Přiblížte žákům moderní československé dějiny prostřednictvím příběhů.**

Darované housle

Kahane Cooperman / Spojené státy americké / 2016 / 24 min. / titulky

2. světová válka a holokaust, USA

Joseph hrál od mala na housle. Po vypuknutí 2. světové války byl deportován z Polska do pracovního tábora na Sibiři. Po válce odjel do USA. Dnes už na housle vzhledem k vysokému věku hrát nemůže a rozhodl se je věnovat některému z chudých dětí ze školy v Bronxu.

Hitler, Stalin a já

Helena Třeštíková / Česká republika / 2001 / 56 min.

2. světová válka a holokaust, Únor 1948 a 50. léta

Hedě se jako jediné z rodiny podařilo přežít pochod smrti. Po návratu do Prahy se šťastně shledala i se svým manželem. „Po této zkušenosti jsme měli pocit, že náš život nepatří jen nám, že nemůžeme žít jen sami pro sebe,“ říká paní Heda na vysvětlenou, proč její muž propadl po skončení druhé světové války ideám komunismu. Vystřízlivění nastalo jen o pár let později, kdy byl její manžel v rámci procesu s Rudolfem Slánským odsouzen k trestu smrti.

1989: Z deníku Ivany A.

Karel Strachota / Česká republika / 2014 / 42 min.

průběh sametové revoluce zaznamenaný očima středoškolačky

Předlohou filmu se stal autentický deník osmnáctileté Ivany A., která reflektuje poslední rok existence komunistického Československa. Snímek je syntézou deníkových záznamů, sekvencí ze zpravodajských a publicistických pořadů, ukázek z tisku, dokumentů a fotografií.

»Práce s filmy či dokumenty je pro žáky zajímavá a dobře přijatelná. Zážitky mám po každé projekci: např.

O zlém snu – žáci po zhlédnutí dlouho mlčeli a byli opravdu dojatí. Metodika se seznamem zakázaných věcí je jednoduchá a snadno se s ní pracuje. Nebo film: Deník Ivany A. vnímám, jako by to byl můj deník, protože jsem prožívala to samé, jsem stejně stará. A když jsem žákům vyprávěla moje zážitky + fotky spolu s filmem, téma sametové revoluce pro ně bylo blízké, ne jen imaginární teoretická historie. «

Jana Michalcová, Masarykova základní škola Lubenec

ANGLIČTINA

Naše dokumentární filmy nacházejí skvělé využití i ve výuce cizích jazyků. Podívejte se na dokumenty v původním anglickém znění (u těchto lekcí si můžete vypnout a zapnout anglické titulky) nebo využijte verzi s českými titulky a vyzkoušejte následné aktivity určené speciálně pro výuku angličtiny.

- ✓ **Žáci tak dostanou příležitost diskutovat a kriticky se zamyslet nad palčivými tématy dnešního světa a zároveň si při tom procvičí konverzaci a slovní zásobu.**

Just Eat It: A Food Waste Story

Grant Baldwin / Kanada / 2014 / 33 min.

food waste issue

Jenny and Grant are filmmakers who do not fancy the Western attitude towards food. Thus, they come up with a project in which they point out the seriousness of food waste. For a period of six months, they emerge themselves in dumpsters and survive only on food that would be otherwise tossed.

»I think the film made the students think deeply about the topic of food waste and I appreciated they tried to use the vocabulary from the film. I recommend this activity for in-class and online teaching. «

Ida Vohryzková, Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední škola zdravotnická, Ústí nad Labem

Colored

FARE / Velká Británie / 2003 / 1 min. / titulky

racism, labelling

He is born pink and when he grows up, he turns white. In the sun, he first turns red and then brown. When it's cold, he's blue. When he's sick, he's green and when he's angry, he turns red. Who is it?

The Bristol Bike Project

Alistair Oldham / Velká Británie / 2009 / 18 min.

migration, active citizenship

There are as many as 400 asylum seekers currently living in Bristol. They each get just 35 pounds a week from the government, which is only just enough for them to buy a cheap meal. They cannot use city transport, as it is too expensive for them, which means they generally get around on foot.

TIP: activity *The Bristol Bike Project for ESL teaching*

Hiphop-eration

Bryn Evans / Nový Zéland / 2014 / 57 min. / titulky

old age, mutual enrichment of generations

Can a dance troupe of senior citizens with an average age of nearly 90 take part in a hip hop competition? The film documents their journey through time until their performance at Hip Hop International championship in Las Vegas.

Giraffe in the Rain

Pascale Hecquet / Belgie, Francie / 2007 / 12 min. / titulky

migration

One day giraffe finds out that the local dictator disconnected the water pipes. Right after she revolts against the unfair act, she is expelled from her homeland. But life in the new country, where dogs are the only inhabitants is not so easy.

TIP: activity *Give the giraffe voice*

In real life

Beeban Kidro / Spojené státy americké / 2017 / 2 min.

hate speech in online space

„All Muslims are terrorists.“ „Homosexuality is a disease.“ „You are the weirdest kid in school.“ Comments like this that are common on the internet are said by real people. Do they know how the victims feel, though? This spot shows how anonymous comments affect real people.

TIP: Jako angličtináři můžete ale využít jakýkoliv film či video, které jsou v originálním znění v angličtině.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Podnítte žáky k tvorbě pomocí silných příběhů našich dokumentárních filmů nebo spotů.

- ☑ **Vyberte si jakýkoliv film z nabídky JSNS.CZ a využijte svoji kreativitu pro jeho uplatnění v rámci výtvarné výchovy**
- ☑ **Inspirujte žáky k nápadům, jak využít odpadové materiály.**

Na sever od slunce

Jørn Nyseth Ranum, Inge Wegge / Norsko / 2012 / 46 min. / titulky
životní styl a hodnoty, udržitelnost, životní prostředí

Prožít zimu za polárním kruhem se rozhodli dva nadšení filmaři z Norska. A nebyla to jen touha po dobrodružství, ale i snaha udělat něco pro přírodu.

TIP: aktivita Na co se dá využít

» Použili jsme nejen PET láhve, ale i jiné předměty. Žáky aktivita vždy zaujala a splnila svůj účel, kterým je podpořit kreativitu a vzájemnou spolupráci. Na závěr aktivity a po projekci filmu je dobré žákům na příkladech ukázat, jak je odpadový materiál v praxi využíván (bižuterie z PET láhví, domy z odpadů Michaela Reynoldse atd.). «

Zdeňka Juklová, Masarykova ZŠ
a Obchodní akademie Tanvald

☑ **Představte žákům pojem angažované umění.**

Čínský umělec v exilu

Danny Ben-Moshe / Austrálie / 2019 / 60 min. / titulky
nedemokratické režimy

Působišťem čínského umělce Badiucaa jsou sociální sítě a ulice Austrálie, kam kvůli komunistickému režimu uprchl. Jeho politické kresby, kritické k čínské vládě, se díky jeho fanouškům šíří po celém světě.

TIP: aktivita Angažované umění

» Žáci realizovali za domácí úkol i druhou část aktivity: vlastní angažované dílo. Bylo to pro ně obohacující i z odborného hlediska, neboť druhým rokem studují grafický a průmyslový design. Pro mne byla tato lekce také velmi přínosná a inspirativní. Konečně jsem zařadila do výuky angažované umění nejen jako teorii, ale spojila jsem ho i s praktickým cvičením. «

Drena Čvorović, Vyšší odborná škola, Střední průmyslová škola a Střední odborná škola služeb a cestovního ruchu, Varnsdorf

Barevný?

FARE / Velká Británie / 2003 / 1 min. / titulky
lidská práva, rasismus

Narodí se růžový, a když vyroste, tak zbledne. Na sluníčku nejdřív zčervená a pak zhnědne. Když je mu zima, je modrý, pokud mu není dobře, zezelená, a když se rozzuří, zrudne. Kdo je to? No přece běloch.

Férová móda

Německo / 2011 / 1 min. / titulky

podmínky výroby zboží v rozvojových zemích

Není všechno zlato, co se třpytí. Stylové oblečení, které si kupujeme v módních obchodech, dost možná ušily chudé děti v rozvojovém světě.

Nový svět

Jaan Tootsen / Estonsko / 2011 / 60 min. / titulky

občanská angažovanost, životní prostředí

Skupina přátel už odmítá akceptovat, že Tallinnu vládnou auta. Rozhodnou se nejen proti nim vzbouřit a založí občanskou iniciativu Nový svět. Uchýlí se do punkově vyhlížejícího domu a s vervou se pustí do mnoha aktivit.

- ☑ **Přiblížte žákům propagandu u nás za komunistického režimu či v současných nedemokratických režimech.**

lekcce Propaganda v literatuře a výtvarném umění – Schůze před průvodem

Archiv České televize / Rusko / 1975 / 3 min.

Lekce pracuje s básní Josefa Kainara v podání Alfréda Strejčka v televizním pořadu Nedělní chvilka poezie.

lekcce Propaganda ve veřejném prostoru – Stavba Stalinova pomníku

Archiv České televize / Rusko / 1954 / 1 min.

Reportáž ze stavby pomníku v Praze na Letné. Ukázka z Československého filmového týdeníku použita z pořadu Odes' to všechno čas? (1968)

MEDIÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Ať už máte mediální výchovu na škole pojatou jako předmět, či ji začleňujete do svých předmětů jako průřezové téma nebo se teprve chystáte, neváhejte využít naší bohaté nabídky lekcí a materiálů, které jsou určené pro žáky od 1. stupně až po střední školy. Mediální vzdělávání je v současné době jedním z klíčových témat, které je ale zároveň těžké uchopit. Naše lekce představují jednu z neefektivnějších a neefektnějších možností, jak mediální gramotnost u žáků zvyšovat. Připravili jsme již přes 50 lekcí, a abyste se v té záplavě neztratili, sestavili jsme „výukový plán“ nazvaný **Krok za krokem**.

TIP: Krok za krokem představuje stručný a srozumitelný návod, jak se v lekcích zorientovat, kterými začít a které jsou naopak vhodné pro žáky se zkušenostmi s tímto tématem.

- ☑ **Pomozte žákům zorientovat se v komplikovaném světě médií.**

Kovyho mediální ring

Jeden svět na školách / Česká republika / 2019 / 5 × 6 min.

mediální vzdělávání

Pětidílný pořad Kovyho mediální ring přináší praktické tipy, jak se zorientovat v komplikovaném světě médií. Průvodce pořadem, youtuber Kovy, si pokládá 5 klíčových otázek – KDO?, CO?, KOMU?, JAK? a PROČ?, kterými posuzuje důvěryhodnost a účel jednotlivých mediálních sdělení.

Proč a jak klikáme

Martijn Kieft / Nizozemsko / 2016 / 47 min. / titulky

mediální vzdělávání, reklama, marketing

Barva písma, tvar ikony i venkovní počasí. To vše ovlivňuje na internetu naše rozhodnutí o tom, kam příště klikneme. A firmy, jejichž weby navštěvujeme, to dobře ví. Každý klik, který uděláme, je pod drobnohledem korporací, jako jsou Google nebo Facebook.

Holka z Instagramu

Marks Mirjam / Nizozemsko / 2016 / 18 min.

mediální vzdělávání, sociální sítě a internet

Své rodiče Annegiene během snídani moc nevnímá a s potěšením sleduje, jak jí během pouhé hodiny přibude přes 8000 pochvalných ohlasů na její nejnovější fotku na jejím instagramovém účtu. Po necelých dvou letech aktivního focení má patnáctiletá dívka na svém profilu téměř 800 000 fanoušků a začíná dostávat nabídky na práci pro velké firmy, které zatím odmítá.

GLOBALNÍ ROZVOJOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Propojenosti a zároveň různorodosti světa se věnuje globální rozvojové vzdělávání – v průřezových tématech označované jako výchova v evropských a globálních souvislostech. Naše dokumenty seznamují s problémy, kterým čelí lidé v jiných, méně šťastných částech světa – s chudobou, migrací, dětskou prací. Konkrétní příběhy vzbuzují silné emoce, dávají žákům možnost sebereflexe, otevírají diskuzi, probouzejí zájem, podnětují dotazy.

☑ **Otevírejte témata o propojenosti a různorodosti světa, přinášejte informace o rozvojové spolupráci, chudobě, dětské práci, fair trade. Seznamujte žáky s lidmi, kteří ještě žijí podle původních tradic.**

☑ **Učte žáky spoluzodpovědnosti za svět, ve kterém žijeme.**

TIP: Pro snazší orientaci v lekcích globálního rozvojového vzdělávání jsme připravili „výukový plán“ Krok za krokem, rozdělený do tří úrovní podle náročnosti témat a stupně školy.

Ti druzí

Nizozemsko, Etiopie / 2011 / 25 min. / titulky

globální rozvojové vzdělávání, původní kultury

Snímek ukazuje prostřednictvím konfrontace světů domorodé ženy z Etiopie a holandské turistiky ničivé dopady turistického ruchu na život tradičních komunit.

Škola v Kálú

Sahra Mosawi / Afghánistán / 2012 / 10 min. / titulky

globální rozvojové vzdělávání, chudoba

Devítiletá Fakhereh z Afghánistánu nechce být jen pastýřkou koz. Baví ji učení, navštěvuje právě třetí třídu. Do školy ale chodí pěšky a cesta jí trvá dvě a půl hodiny. Pro děti z horské oblasti, kde žije, jsou dostupné pouze dvě školy – jedna pro chlapce a jedna pro dívky.

Hadí dívka

Jens Pedersen / Dánsko / 2017 / 21 min.

Mongolsko, životní podmínky, cílevědomost

Erdenchimeg je jedenáctiletá dívka, která žije se svou matkou v prosté jurtě v hlavním městě Mongolska. Ráda by se stala profesionální hadí ženou. Na přímluvu samotné trenérky dostává dívka životní šanci navštěvovat prestižní akrobatickou školu.

Na kole za svobodou

Velká Británie / 2009 / 18 min. / titulky

globální rozvojové vzdělávání, migrace, občanský aktivismus

V anglickém Bristolu evidují na čtyři stovky žadatelů o azyl. Parta místních nadšenců sbírá po městě stará a odložená kola a s pomocí zájemců z řad uprchlíků je dávají dohromady. Z příběhů se dozvídáme o důvodech, které vedly protagonisty ze Somálska či Afghánistánu k útěku z jejich země.

Promítejte ve škole dokumentární filmy zdarma a legálně. Využívejte aktivity do hodin a zapojte se do projektů, které obohatí vaši výuku.

CO JSNS.CZ NABÍZÍ?

Kompletní lekce

„Na webu JSNS.CZ jsou připravené kompletní lekce, kdy kromě vhodně vybraného filmu a dalších doplňujících informací k tématu je i navržený a hlavně vyzkoušený metodický postup. To učitelé hodně ušetří práci. Sám si pak takto připravenou hodinu může modifikovat.“

Jan Kubíček, Gymnázium J. Palacha, Praha

Ucelené metodické materiály ke každé audiovizuální lekci

„Materiály JSNS jsou připravené, jen je vzít a používat.“

Bohuslav Sedláček, ZŠ Vsetín – Rokytnice

„Když aktivitu používám vícekrát, jsem si jistější a vím, co může následovat. Mohu se vyhnout neúspěchu, některou část můžu například vypustit, nahradit ji. Je to hodně o kreativitě učitele.“

Stanislav Švejcar, ZŠ Zámecká, Litomyšl

Odborníky zpracované otázky a odpovědi k tématům

„Dozvídám se z nich hodně nových informací a jsem tak připravena na různé otázky studentů.“

Zuzana Paseková, Karlínská obchodní akademie a VOŠE, Praha

Semináře a konference

„Hlavní impuls, proč jsem začala pracovat s portálem JSNS.CZ, byl pro mě přímý zážitek ze semináře, kde jsme zažili promítání se všemi aktivitami před a po filmu.“

Dagmar Dušková, ZŠ Jindřichův Hradec II

Studentské projekty

- ✓ **Cena Gratias Tibi:** Oceňujeme občanskou aktivitu mladých lidí – žáků základních škol, středoškoláků a mladých do 30 let.
- ✓ **Studentské volby:** Umožňujeme středoškolákům vyzkoušet si volby „nanečisto“.
- ✓ **Kdo jiný?** Podporujeme mladé lidi, aby se aktivně zapojili do dění ve svém okolí.

„Naučila jsem se neskutečnou spoustu věcí o prezentování, mluvení před lidmi nebo PR, které určitě využiji. Projekt mi přinesl neuvěřitelnou dávku motivace a byl skvělou příležitostí poznat nové lidi.“

Eliška Gemrotová, Gymnázium Elišky Krásnohorské, Praha

DISTANČNÍ VÝUKA S JSNS.CZ

www.jsns.cz/distančni-vyuka

Přes 80 lekcí je přizpůsobeno výuce na dálku – žáci mohou zhlédnout film a samostatně vypracovat úkoly či seminární práce z domova.

Lekce jsou seřazené do kategorií podle stupně vzdělávání a podle hlavních tematických okruhů.

„Filmy využívám i pro distanční výuku. Žáci oceňují, když se doma nemusí učit jen z učebnice. I ti, kteří by mi toho ve třídě moc neřekli, po zhlédnutí dokumentu komunikují otevřeně a snad i rádi.“

Jana Suchánková, Obchodní akademie Prostějov

Chcete na své škole promítat a zapojit se do projektů Jednoho světa na školách? **Zaregistrujte se zdarma** na www.jsns.cz/registrace.

Podívejte se na instruktážní video a další tipy na: www.jsns.cz/co-je-na-webu.

Vznik publikace byl podpořen z projektu CZ.07. 4. 68/0.0/0.0/19_068/0001444 „Jeden svět na školách v Praze – využitím dokumentárního filmu a týmových projektů ke změně klimatu školy a třídy a k posílení občanských a sociálních kompetencí žáků i vyučujících“.